

การเปิดรับข่าวสาร พฤติกรรมการชม และความต้องการ ชมละครโทรทัศน์ไทยของผู้ชมชาวเมียนมาในนครย่างกุ้ง EXPOSURE, BEHAVIOR, AND DEMAND OF THAI TELEVISION DRAMA SERIES AMONG MYANMAR AUDIENCES IN YANGON

กมลรัตน์ กิจรุ่งไพศาล

พนม คลี่ฉายา

ABSTRACT

The objectives of this research are to explore and explain about Media Exposure, Behavior, and Demand of Myanmar audiences in Yangon from different genders, ages, and education levels towards Thai television drama series. The research survey was conducted by using questionnaires in order to collect data from 400 Myanmar audiences who are 18 years old and over, live in Yangon, and watched Thai television drama series in the last 6 months.

The result shows that, news about Thai television drama series are exposed to the Myanmar audiences through mass media sometime, but exposed through personal media and online media often. During weekday and weekend, the Myanmar audiences watch Thai television drama series 1–2 hours/day, at 09.01-12.00 o'clock. They prefer main actors with good performance and good looks. Moreover, they demand the contents that are related to the Myanmar, the happy-sad-funny plots, the considered themes, and Love Drama genres. The hypothesis testing shows that, Myanmar audiences who have different ages and education levels, differently receive the news of Thai television drama series from mass media, online media and personal media with the statistically significant value at the .05 level. The gender difference leads to the differences of exposure Thai television drama series news from mass media with statistically significant at the .05 level. For watching behavior, Myanmar audiences from different genders and ages also differently watch the series with the statistical significant value at the .05 level. For demand for watching, the audiences' age difference also leads to the different demand for the series' elements and contents that are related to the Myanmar, with the statistically significant value at the .05 level.

กมลรัตน์ กิจรุ่งไพศาล (นศ.ม. นิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2561; E-mail : wanjeab.k@gmail.com) และพนม คลี่ฉายา (นศ.ด. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2543) ปัจจุบันดำรงตำแหน่งผู้ช่วยศาสตราจารย์และหัวหน้าภาควิชาการประชาสัมพันธ์คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทความนี้เป็นส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์เรื่อง “การเปิดรับข่าวสาร พฤติกรรมการชม และความต้องการชมละครโทรทัศน์ไทยของผู้ชมชาวเมียนมาในนครย่างกุ้ง” ของกมลรัตน์ กิจรุ่งไพศาล โดยมีผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พนม คลี่ฉายา เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ได้รับการประเมินผลการสอบวิทยานิพนธ์ในระดับดีมาก และได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจากบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Moreover, Myanmar audiences who have different education levels, also have different demand for main actors, series' elements, genres and contents that are related to Myanmar, with the statistically significant value at the .05 level.

Keywords : EXPOSURE, BEHAVIOR, DEMAND, THAI TELEVISION DRAMA SERIES, MYANMAR AUDIENCES IN YANGON

บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจและอธิบาย การเปิดรับข่าวสาร พฤติกรรมการชม และความต้องการ ชมละครโทรทัศน์ไทยของผู้ชมละครโทรทัศน์ชาวเมียนมา ในนครย่างกุ้งที่มีเพศ อายุ และระดับการศึกษาต่างกัน โดย เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ ใช้แบบสอบถามในการเก็บข้อมูล จากกลุ่มตัวอย่าง 400 คนซึ่งเป็นผู้ชมละครโทรทัศน์ไทย ชาวนครย่างกุ้งที่อายุ 18 ปีขึ้นไปอาศัยอยู่ในนครย่างกุ้ง และรับชมละครโทรทัศน์ไทยภายใน 6 เดือนที่ผ่านมา

ผลการวิจัยพบว่ากลุ่มตัวอย่างเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับ ละครโทรทัศน์ไทยผ่านสื่อมวลชนเป็นบางครั้ง แต่เปิดรับ ข่าวสารผ่านสื่อบุคคลและสื่อออนไลน์บ่อย ๆ ทั้งนี้ กลุ่มตัวอย่าง ชมละครโทรทัศน์ไทย โดยเฉลี่ย 1-2 ชั่วโมง/วัน และ ชมช่วงเช้าเวลา 09.01-12.00 น. มากที่สุดทั้งในวันทำงาน และวันหยุด นอกจากนี้ กลุ่มตัวอย่างต้องการนักแสดงนำ ที่สวยหล่อและแสดงละครสมบทบาท เนื้อหาที่สัมพันธ์กับ ชาวเมียนมา เค้าโครงเรื่องที่สุข เศร้า ตลก แก่นเรื่องที่ทำได้ คิด และต้องการชมละครโทรทัศน์ไทยแนวชีวิตรัก ทั้งนี้ ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่าผู้ชมชาวเมียนมาที่อายุ และระดับการศึกษาต่างกัน เปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับละคร โทรทัศน์ไทยผ่านสื่อมวลชนสื่อออนไลน์และสื่อบุคคล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ด้าน การรับชม สรุปได้ว่าผู้ชมที่มีเพศและอายุต่างกัน มีความถี่ ในการชมละครโทรทัศน์ไทยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .05 ด้านความต้องการชม สรุปได้ว่าผู้ชม ที่อายุต่างกันต้องการชมด้านองค์ประกอบละครและเนื้อหา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนผู้ชม ที่ระดับการศึกษาต่างกัน ต้องการชมด้านนักแสดงนำ เนื้อหา องค์ประกอบละคร และแนวละคร แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ : การเปิดรับข่าวสาร, พฤติกรรมการชม, ความต้องการชม, ละครโทรทัศน์ไทย, ผู้ชมชาวเมียนมาในนครย่างกุ้ง

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

เมื่อประมาณ 20 ปีที่แล้ว ในยุคที่ประเทศพม่า หรือ สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา (The Republic of the Union of Myanmar) ในปัจจุบันเริ่มเปิดประเทศด้าน เศรษฐกิจการค้าและมีเทคโนโลยีการสื่อสารที่ทันสมัยขึ้น ละครโทรทัศน์ไทยแนวจักร ๆ วงศ์ ๆ ของช่อง 7 สี ก็เริ่มเป็นที่รู้จักในหมู่มุสลิมชาวเมียนมาในรัฐฉานหรือชาวไทใหญ่ผ่าน การลักลอบอัดสำเนาของผู้ผลิตชาวไทใหญ่เอง แล้วให้ผู้รู้ ภาษาไทยนำมาแปล เปลี่ยนชื่อเรื่อง ชื่อตัวละคร และเนื้อเพลง ทั้งหมด จากนั้นจึงผลิตใหม่เป็นวิดีโอ วีซีดี และดีวีดี ตามลำดับแล้วให้เช่าหรือจำหน่ายในราคาไม่แพง (Rungnapa Kasemrat, 2009) นอกจากนี้ยังรวมไปถึงชาวเมียนมา ขนกลุ่มน้อยตามแถบชายแดนของประเทศไทย-เมียนมา บางกลุ่มที่นิยมรับชมละครโทรทัศน์ภาษาไทยโดยตรงผ่านทางสัญญาณดาวเทียมที่บังเอิญส่งมาถึงด้วย นาง ันดา อู (Nang Thandar Oo) ชาวรัฐฉานซึ่งทำงานในนครย่างกุ้ง ประเทศเมียนมาเป็นเวลานาน, สัมภาษณ์, 23 ธันวาคม 2560) ซึ่งทั้ง 2 ช่องทางการรับชมอย่างไม่เป็นทางการนี้ ผู้ผลิตละครโทรทัศน์ชาวไทยไม่เคยรับทราบและได้รับ ผลประโยชน์ทางการตลาดใด ๆ

เมื่อประเทศเมียนมาเริ่มเปิดประเทศและปรับเปลี่ยน นโยบายทางเศรษฐกิจและการเมืองอย่างจริงจังประกอบกับ การเปลี่ยนแปลงกฎหมายด้านการควบคุมเนื้อหาสื่อ ผู้ผลิต และจัดจำหน่ายละครโทรทัศน์ไทยจึงเริ่มนำละครโทรทัศน์ ไทยไปออกอากาศทางสถานีโทรทัศน์ในประเทศเมียนมา

อย่างเป็นทางการในปี พ.ศ. 2557 เพื่อเป้าหมายทางธุรกิจ บันเทิงที่สามารถเติบโตได้ในอนาคต ได้แก่ บริษัท ฮัน มีเดีย คัลเจอร์ จำกัด ชื่อลิขสิทธิ์ละครโทรทัศน์ที่ผลิตโดยบริษัท เอ็กแซ็กท์ จำกัด ไปออกอากาศทางช่อง มิววอดดี (Myawaddy) และบริษัท บีอีซี-เทโรเอ็นเตอร์เทนเมนท์ จำกัดมหาชน หรือ ในนาม Forever BEC-Tero Entertainment Public Company Limited. ชื่อลิขสิทธิ์ละครที่ผลิตโดยสถานี โทรทัศน์ไทยทีวีสีช่อง 3 มาออกอากาศทางช่อง MRTV4 (อัมพร จิรัฐติกร, 2559) และ Channel 7 ในเวลาต่อมา

อย่างไรก็ตาม แม้ว่าละครโทรทัศน์ไทยจะเป็นที่รู้จัก และได้รับการยอมรับมากขึ้น แต่ละครโทรทัศน์ที่ผู้จัดทำ หมายคัดเลือกจากความนิยมของผู้ชมชาวไทยกลับ ไม่ได้ได้รับความนิยมนเท่าที่ควรจากผู้ชมชาวเมียนมาเสมอไป ซึ่งประเด็นที่น่าสนใจคือความต้องการชมละครโทรทัศน์ไทย ของผู้ชมละครโทรทัศน์ชาวเมียนมาเป็นอย่างไร นอกจากนี้ หากทราบถึงการเปิดรับข่าวสารและพฤติกรรมชมละคร โทรทัศน์ไทยของชาวเมียนมาก็จะเป็นประโยชน์ต่อการ วางแผนการตลาดและการสื่อสารการตลาดเพื่อส่งเสริม ละครโทรทัศน์ไทยด้วย

งานวิจัยชิ้นนี้จึงมุ่งศึกษาผู้รับชมละครโทรทัศน์ไทย ชาวเมียนมาโดยเน้นกลุ่มเป้าหมายในนครย่างกุ้ง (Yangon) เป็นหลักเพื่อเป็นแนวทางให้แก่ผู้ผลิตและผู้จัดทำ หมายละครได้ทำความเข้าใจผู้ชมกลุ่มเป้าหมายทางการตลาด สำหรับเป็นองค์ความรู้พื้นฐานในการตัดสินใจเลือกและชื่อ ลิขสิทธิ์ละครโทรทัศน์ไทยนำมาออกอากาศเพื่อผู้ชมละคร โทรทัศน์ชาวเมียนมา จนละครโทรทัศน์ไทยได้รับความนิยม ยิ่งขึ้นและอาจเป็นการเปิดทางให้ธุรกิจละครโทรทัศน์ไทย ในประเทศเมียนมาได้เติบโตต่อไปในอนาคต

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อสำรวจและอธิบายการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับ ละครโทรทัศน์ไทย พฤติกรรมการชม และความต้องการชม ละครโทรทัศน์ไทยของผู้ชมละครโทรทัศน์ชาวเมียนมาใน นครย่างกุ้งที่มีลักษณะทางประชากรต่างกัน

3. สมมติฐานการวิจัย

1) ผู้ชมละครโทรทัศน์ชาวเมียนมาในนครย่างกุ้งที่มี เพศ อายุ และระดับการศึกษาต่างกัน มีความถี่ในการเปิดรับ ข่าวสารเกี่ยวกับละครโทรทัศน์ไทยแตกต่างกัน

2) ผู้ชมละครโทรทัศน์ชาวเมียนมาในนครย่างกุ้งที่มี เพศ อายุ และระดับการศึกษาต่างกัน มีความถี่ในการชม ละครโทรทัศน์ไทยแตกต่างกัน

3) ผู้ชมละครโทรทัศน์ชาวเมียนมาในนครย่างกุ้งที่มี เพศ อายุ และระดับการศึกษาต่างกัน มีระดับความต้องการ ชมละครโทรทัศน์ไทยแตกต่างกัน

วิธีการวิจัย

งานวิจัยครั้งนี้ใช้รูปแบบการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) ซึ่งจะมุ่งศึกษาเฉพาะผู้ชมละครโทรทัศน์ชาว นครย่างกุ้ง (Yangon) ประเทศเมียนมาที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไป โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล จากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 400 คน ที่อาศัยอยู่ในนครย่างกุ้ง และวิเคราะห์ผลด้วยสถิติเชิงพรรณนาและสถิติอ้างอิง สำหรับการทดสอบสมมติฐานด้วยการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ด้วยวิธี t-test, ANOVA และ LSD

แนวคิด ทฤษฎี เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. การเปิดรับข่าวสารและการรับรู้

Klapper (1960) อธิบายเกี่ยวกับกระบวนการเลือก เปิดรับสื่อหรือข่าวสารว่า ความสนใจ ความคิดเห็น และความมีใจโน้มเอียงของบุคคลมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมในแง่ ของสื่อมวลชนและผลกระทบจากการสื่อสาร โดยคนส่วนใหญ่ มีแนวโน้มจะเลือกเปิดรับสื่อและข่าวสารตามที่สนใจและ สอดคล้องกับทัศนคติซึ่งยอมต่างกันไป นอกจากนี้ ยังหลีกเลี่ยงการเปิดรับและรับรู้ข่าวสารที่ขัดแย้งกับตนเอง ไม่ว่าจะโดยตั้งใจหรือไม่รู้ตัว มีการตีความหรือสร้าง ข่าวสารที่ไม่เห็นด้วยขึ้นมาให้สอดคล้องกับมุมมองของตน หรือพร้อมจะลบล้างข่าวสารที่ไม่รู้สึกคล้อยตามทั้งไป กระบวนการเหล่านี้สัมพันธ์กับการป้องกันตนเอง (Self-protective) ซึ่งกลายเป็น 3 ขั้นตอนในการเลือกของ แต่ละบุคคล คือ

1. การเลือกเปิดรับ (Selective Exposure or Self Selection) คือบุคคลมีแนวโน้มจะเปิดเผยตนเองต่อ สื่อมวลชนที่สอดคล้องกับความคิดเห็นและความสนใจของตน พร้อมกับหลีกเลี่ยงข่าวสารที่ตนไม่พอใจหรือไม่รู้สึกเห็นใจ

2. การเลือกรับรู้ (Selective Perception) คือการเลือกรับรู้และตีความข่าวสารที่แตกต่างกันไปในแต่ละบุคคล แม้ว่าจะได้รับสารชนิดเดียวกันในเวลาเดียวกันก็ตาม เพราะบุคคลย่อมตีความสารให้สอดคล้องกับประสบการณ์ ความเชื่อ และทัศนคติของตนเอง ยิ่งกว่านั้นยังมักบิดเบือนข้อมูลข่าวสารที่ขัดแย้งให้มาสอดคล้องกับมุมมองของตน

3. การเลือกจดจำ (Selective Retention) คือ บุคคลจะเลือกจดจำข้อมูลข่าวสารที่เลือกรับรู้ เฉพาะในส่วนที่ตรงกับทัศนคติ ขณะเดียวกันก็พร้อมลืมข้อมูลที่มีทัศนคติไม่ตรงกันหรือไม่สนใจ ทั้งนี้ระยะเวลาของความทรงจำเกี่ยวกับข่าวสารอาจเป็นไม่กี่วัน หลายสัปดาห์ หรือนานกว่านั้น ขึ้นอยู่กับความสนใจและความต้องการของบุคคลที่มีต่อข่าวสารแต่ละเรื่อง

ดังนั้นจึงสามารถสรุปได้ว่าเมื่อมีข้อมูลข่าวสารผ่านเข้ามาในชีวิตประจำวัน แต่ละบุคคลจะมีกระบวนการในการป้องกันตนเองจากข้อมูลที่มาจนเกินไป โดยใช้กระบวนการดำเนินข่าวสารข้อมูล 4 ขั้นตอนหลัก คือ การเปิดรับเฉพาะข้อมูลข่าวสารที่สนใจและสอดคล้องกับทัศนคติ การรับรู้ การตีความและทำความเข้าใจ และการบันทึกจดจำข้อมูลข่าวสารนั้น ๆ ไว้ใช้ในยามที่ต้องการ

ทั้งนี้ หากกล่าวถึงผู้รับสารหรือผู้รับชมละครโทรทัศน์ ผู้ผลิตส่วนมากมักนึกถึง “ผู้ชมกลุ่มแม่บ้าน” เป็นอันดับแรก อาจเพราะแม่บ้านนั้นใช้ชีวิตอยู่ในบ้าน ทำงานบ้านโดยมีละครวิทยุและละครโทรทัศน์เป็นเพื่อนแก้เหงามาตั้งแต่แรกเริ่มเดิมที ฉะนั้นละครโทรทัศน์จึงเป็นเสมือนรายการที่คู่กับ “ผู้หญิง” ขณะที่รายการข่าวและกีฬาที่เสมือนคู่กับ “ผู้ชาย” (ปนัดดา ธนสถิต, 2531) สอดรับกับที่ยุบล เบ็ญจรงค์กิจ (2542) วิเคราะห์ผู้รับสารว่า หญิงชายแตกต่างกันในด้านความคิด ทัศนคติ และค่านิยม เนื่องจากสังคมและวัฒนธรรมนั้นกำหนดบทบาทหน้าที่ รวมถึงกิจกรรมของบุคคลเพศชายและเพศหญิงไว้แตกต่างกัน ดังนั้นหากกล่าวถึงการรับชมละครโทรทัศน์ ผู้รับสารเพศหญิงจึงมักรับชมละครโทรทัศน์ขณะที่ทำงานหรือกิจกรรมอื่น ๆ ไปด้วย รวมถึงมีแนวโน้มที่จะต้องการรับข่าวสารและส่งข่าวสารมากกว่าผู้รับชมเพศชาย

ในทางกลับกันกาญจนา แก้วเทพ (2543) ได้แย้งว่า ระยะเวลาหลังผู้ชมละครโทรทัศน์ไม่ได้จำกัดเฉพาะกลุ่มแม่บ้านอีกต่อไป เนื่องจากการชมละครโทรทัศน์นั้นครอบคลุมไปยังคนหลายกลุ่มและหลายระดับไม่เว้นแม้แต่กลุ่มผู้ชายซึ่งมีจำนวนไม่น้อยที่เป็นแฟนตัวยง มานั่งหน้าจอเพื่อรอรับชมละครโทรทัศน์หลายเรื่อง จนอาจกล่าวได้ว่าจำนวนของผู้ชมโทรทัศน์ที่ไม่ได้ชมละครโทรทัศน์เลยคงมีแค่เพียงเล็กน้อยเท่านั้น ส่วนปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อการเลือกเปิดรับและพฤติกรรมมารับชมละครโทรทัศน์ของกลุ่มเป้าหมายนั้นยังคงเป็น “เพศและอายุ” ใกล้เคียงกับที่ Alounyang Yongye (2012, อ้างถึงในอัมพร จิรัฐติกร, 2559) พบว่า ผู้ชมชาวเมืองทั้งเพศหญิงและชายต่างก็นิยมรับชมละครโทรทัศน์ไทยในรูปแบบการนำไปพากย์เสียงเป็นภาษามัง โดยผู้ชมส่วนใหญ่จะเป็นเพศหญิง ในขณะที่เพศชายจะนิยมรับชมละครแนวต่อสู้ อย่างไรก็ตาม กาญจนา แก้วเทพ (2552) ขยายความว่า ตัวแปรด้านอายุ ลักษณะครอบครัว การศึกษารายได้ และอาชีพ เป็นตัวแปรด้านประชากรที่สาขานิเทศศาสตร์ นิยมนำมาใช้ในการทำวิจัยเนื่องจากอาชีพเป็นตัวกำหนดรูปแบบและเวลาในการใช้สื่อ เช่น ผู้รับสารกลุ่มแม่บ้านย่อมมีเวลาและโอกาสในการใช้สื่อภายในบ้าน ขณะที่ผู้รับสารที่ทำงานนอกบ้านย่อมรับสื่อนอกบ้านมากกว่า สอดคล้องกับการวิเคราะห์ของ McQuail (1997) ที่ว่า รสนิยมและความชื่นชอบส่วนบุคคลนั้นเป็นผลมาจากการได้รับอิทธิพลจากหลายปัจจัย เช่น “การศึกษา อายุ เพศ” แต่ในทางกลับกัน จำเรียลักษณ์ ธนะวังน้อย (2542) ได้แย้งว่า “ระดับการศึกษา” หรือแม้แต่ “ระดับชนชั้นและสังคม” นั้น อาจจะไม่เป็นผลอีกต่อไป โดยจำเรียลักษณ์ชี้แจงว่าไม่ว่าจะกลุ่มแม่บ้านหรือกลุ่มปัญญาชนที่รับชมละครโทรทัศน์เรื่องเดียวกัน ผู้ชมฉลาดและรู้เยอะ ฉะนั้นผู้ผลิตจึงไม่ควรแบ่งกลุ่มเป้าหมายละครโทรทัศน์ให้เฉพาะกลุ่มมากเกินไป

2. การตัดสินใจเลือกรับชมละครโทรทัศน์

ถิรนนท์ อนุวัชศิริวงศ์ (2542) สำรวจความคิดเห็นของชาวกรุงเทพมหานครเกี่ยวกับเหตุผลในการตัดสินใจเลือกชมละครโทรทัศน์พบว่าคนส่วนใหญ่ชอบรับชมละครที่มีดารานักแสดงที่ชื่นชอบ ส่วนเนื้อหาละครที่ชื่นชอบคือแนวรักสมหวัง แนวตลก

และคิดว่าละครที่ดีต้องให้คิด แง่คิด และความรู้ ซึ่งเป็นไปในทำนองเดียวกันกับงานวิจัยของอิติรัตน์ อรรถยวงศกร (2544) พบว่า ปัจจัยด้านดารานักแสดงที่ชื่นชอบมีอิทธิพลอย่างมากต่อการตัดสินใจเลือกเปิดรับชมละครโทรทัศน์ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องซ้ำเดิมหรือไม่ในทางตรงกันข้าม หากดารานักแสดงที่โปรดปรานก็จะเกิดพฤติกรรมการถอนตัวจากละครโทรทัศน์ไปรับชมรายการประเภทอื่นหรือไปรับสื่ออื่นโดยง่าย ยิ่งไปกว่านั้นกลุ่มแม่บ้านยังตัดสินใจเลือกเปิดรับชมละครโทรทัศน์แนวต่าง ๆ ที่สอดคล้องกับความต้องการจะรับรู้ของตนเป็นหลัก ซึ่งเกี่ยวพันกับปัจจัยด้านจิตวิทยาและบุคลิกภาพของผู้รับชมแต่ละคน เช่น บางคนซึ่กลัวก็จะไม่รับชมละครแนวผีเรื่อง “สุสานคนเป็น” อาจเปลี่ยนเรื่องหรืออาจถอนตัวเพียงชั่วคราวโดยเปลี่ยนช่องไปให้พ้นฉากที่ไม่ชอบก่อน

ละครโทรทัศน์ไทยไม่ได้เป็นที่นิยมเฉพาะในประเทศไทยเท่านั้น เนื่องจากชาวเอเชียในประเทศอื่น ๆ ก็นิยมรับชมละครโทรทัศน์ไทยเช่นกัน ไม่ว่าจะเป็นชาวจีน กัมพูชา เวียดนาม โดยเฉพาะความนิยมจากผู้ชมในประเทศลาว ซึ่งงานวิจัยของวรารุณ ฤทธิมนต์ (2558) พบว่า ชาวลาวในนครเวียงจันทน์นิยมรับชมละครโทรทัศน์ไทยประเภทละครชิงรักหักสวาท ละครรักโรแมนติก ละครตลกขบขัน และละครพื้นบ้านไทย ขณะที่ผุ้รับชมโทรทัศน์ โกศัย (2545) พบว่า ชาวลาวในเวียงจันทน์นิยมรับสื่อแทบทุกชนิดของประเทศไทย เนื่องจากทันสมัยกว่าและมีภาษาใกล้เคียงกันทำให้เข้าใจไม่ยาก โดยเฉพาะละครโทรทัศน์ไทยที่ผู้ชมชาวลาวนิยมรับชมด้วยกันทั้งครอบครัวและตัดสินใจเลือกจากดารานักแสดงเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งผู้ชมเพศหญิงจะจดจำดารารายได้ดี ขณะที่ผู้ชมเพศชายก็จะจดจำดารารายหญิงได้ดี ทั้งนี้ผู้ชมวัยรุ่นชาวลาวรู้สึกที่ละครไทยสนุก ทำให้เห็นการดำเนินชีวิตที่ดีได้แนวทางการทันสมัยเรื่องเสื้อผ้าทรงผม และได้ฝึกภาษาไทย ยิ่งไปกว่านั้นส่วนใหญ่ยังใช้การรับชมละครโทรทัศน์ไทยในการสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างสมาชิกในครอบครัวและกลุ่มเพื่อนด้วยการนำละครที่ชมไปเป็นหัวข้อสนทนาและนำวิธีแก้ปัญหาจากละครมาประยุกต์ใช้กับบางสถานการณ์ในชีวิต

3. ประเภทของละครโทรทัศน์ (Genres)

“ฉองค์” (Genres) เป็นคำที่มาจากภาษาฝรั่งเศสซึ่งแปลว่าชนิดหรือประเภท โดยเป็นคำศัพท์ที่นิยมใช้กันมานานแล้วในแวดวงสื่อเพื่อนำมาใช้ในการแบ่ง “ประเภทหรือตระกูลของภาพยนตร์” เป็นแบบต่าง ๆ เช่น แนวตะวันตกแนววิทยาศาสตร์ (กาญจนา แก้วเทพ, 2552) การศึกษาประเภทของภาพยนตร์ (ฉองค์) จะทำให้ผู้ชมเข้าใจรูปแบบด้านความเหมือนและความแตกต่างของภาพยนตร์ทั้งที่อยู่

ในประเภทเดียวกันและที่อยู่คนละประเภท รวมถึงทำให้ผู้ชมเข้าใจความสัมพันธ์ทางสังคมและวัฒนธรรมซึ่งมีผลต่อวิธีคิดเกี่ยวกับเนื้อหาทั้ง 2 แนวด้วย (Gill Branston, 2006, อ้างถึงในกำจร หลุยยะพงศ์ และสมสุข หินวิมาน, 2552)

สำหรับ “ตระกูลหรือประเภทของภาพยนตร์ไทย” สมชาย ศรีรักษ์ (2548) วิเคราะห์จากลักษณะเนื้อหาเฉพาะและรายละเอียดที่ต่างกันของภาพยนตร์ไทยในช่วง พ.ศ. 2510-2525 พบว่าภาพยนตร์ไทยบางประเภทมีลักษณะใกล้เคียงกับภาพยนตร์ต่างประเทศ โดยสามารถจำแนกประเภทของภาพยนตร์ไทยออกเป็น 6 ประเภทสำคัญซึ่งเป็นที่รู้จักของผู้ชมชาวไทย ได้แก่

1. ภาพยนตร์แนวชีวิต มีลักษณะเนื้อหาที่เน้นไปในด้านวิถีการดำเนินชีวิตของผู้คนในสังคมซึ่งใกล้เคียงกับชีวิตจริง ทั้งนี้อาจสามารถแยกย่อยภาพยนตร์แนวชีวิตออกได้อีกหลายแนว เช่น แนวรัก แนวโศกเศร้า แนวสะท้อนปัญหาชีวิตสมรส แนวสะท้อนปัญหาเด็กและวัยรุ่น โดยมีลักษณะที่แทรกอารมณ์หลากหลายไว้ในเรื่องเดียวกัน เช่น รักเสียใจ ตลก สมหวัง ผิดหวัง

2. ภาพยนตร์แนวสะท้อนปัญหาสังคม มีลักษณะเนื้อหาที่ใกล้เคียงกับภาพยนตร์แนวชีวิต แต่แนวสะท้อนปัญหาทางสังคมนั้นจะเกี่ยวกับสภาพปัญหาต่าง ๆ ที่ใหญ่กว่าและมีผลกระทบทางลบกับผู้คนส่วนใหญ่ในสังคมต้องเผชิญอยู่มากกว่า เช่น ด้านความยากจน สาธารณสุข การโกงกินทางการเมือง

3. ภาพยนตร์แนวสยองขวัญ มีลักษณะเนื้อหาเกี่ยวกับเรื่องลึกลับ น่าหวาดผวา โดยเรื่องราวมักเกี่ยวข้องกับพวกภูตผี วิญญาณ ปีศาจ รวมถึงเวทมนตร์คาถา เครื่องรางของขลัง สัตว์ร้าย สัตว์ประหลาด ทั้งนี้ภาพยนตร์ผิมนับเป็น

ส่วนหนึ่งของภาพยนตร์ประเภทสยองขวัญ แต่ส่วนใหญ่มักถูกผู้ชมเรียกแบบโดยรวมจึงเสมือนกลายเป็นประเภทเดียวกัน เช่น ภาพยนตร์เรื่อง ซัตเตอร์กคดีวิญญูณ

4. ภาพยนตร์แนวตลก เป็นภาพยนตร์ที่สร้างขึ้นเพื่อมอบความสนุกสนานให้แก่ผู้ชมผ่านทางบทตลกของผู้แสดง โดยสาเหตุที่ผู้ชมชาวไทยนิยมรับชมภาพยนตร์ตลกอาจเป็นเพราะต้องการผ่อนคลายจากความตึงเครียดที่ต้องพบเจออยู่เสมอในชีวิตและสังคม

5. ภาพยนตร์แนวบู๊ มีลักษณะเนื้อหาที่เน้นในด้านการต่อสู้ทั้งที่มีและไม่มีอาวุธ โดยมักเป็นการต่อสู้ระหว่างกลุ่มพระเอกและกลุ่มตัวร้าย ซึ่งอาจมีทั้งเป็นผู้มีอิทธิพลในท้องถิ่นหรือเป็นผู้ก่อการร้ายในพื้นที่ห่างไกลจนถึงระดับชาติ

6. ภาพยนตร์เพลง จะประกอบด้วยฉากเพลงหรือเต้นรำเป็นหลัก โดยมีเพลงเป็นส่วนสำคัญในการเล่าเรื่องดำเนินเรื่องราว และแสดงอารมณ์ความรู้สึกของเหล่าตัวละคร เช่น เรื่อง มนต์รักลูกทุ่ง

ทั้งหมดนี้สอดคล้องกับงานของ Krisda Kerddee (2010, อ้างถึงในอภิสิทธิ์ ปรสาชิต, 2557) ที่ต่อมาได้วิเคราะห์ภาพยนตร์ไทยจำนวน 217 เรื่องในช่วง ค.ศ. 2005-2009 เพิ่มเติมและสรุปภาพยนตร์ไทยออกเป็น 13 ประเภทใหญ่ โดยมีอยู่ 5 ประเภทที่เป็นไปในทำนองเดียวกันกับงานของสมชาย คือ ภาพยนตร์แนวชีวิต (Melodrama) แนวสะท้อนปัญหาสังคม (Social Problem Film) แนวสยองขวัญหรือแนวผี (Horror/Ghost Film) แนวต่อสู้ด้วยศิลปะป้องกันตัว (Martial Arts Film) และแนวตลก (Comedy) ส่วนประเภทภาพยนตร์ไทยที่เพิ่มเติมเข้ามานั้นประกอบด้วย 8 ประเภท ได้แก่

1. ภาพยนตร์ผจญภัย (Adventure Film) โดยมีทั้งแนววีรบุรุษต่อสู้กับผู้ร้าย แนวบุกป่า แนวสู้กับภัยธรรมชาติ แนวผู้รอดชีวิต เช่น ภาพยนตร์เรื่อง 7 ประจัญบาน

2. ภาพยนตร์สัตว์ (Animal Film) คือ มีตัวละครหลักในการเดินเรื่องเป็นสัตว์ เป็นเรื่องของความสัมพันธ์ระหว่างสัตว์กับสัตว์หรือสัตว์กับคน เช่น ภาพยนตร์เรื่อง มะหมา 4 ขาครึ่ง

3. ภาพยนตร์เด็ก (Children's Film) คือมีตัวละครหลักในการเดินเรื่องเป็นเด็ก และเนื้อหาถูกออกแบบมาเพื่อผู้ชมวัยเด็ก เช่น ภาพยนตร์เรื่อง แฟนฉัน ดรีมทีม

4. ภาพยนตร์อาชญากรรม (Crime Film) มีเนื้อหาเน้นไปในด้านมืดและอาชญากรรมในสังคมซึ่งมักมีฉากต่อสู้ระหว่างตัวเอกและตัวละครขัดแย้ง เช่น ภาพยนตร์เรื่อง ชุมมือปืน ผนตลกขึ้นฟ้า

5. ภาพยนตร์สืบสวนสอบสวน (Detective Film) มีเนื้อหาเกี่ยวกับการสืบสวนและคลี่คลายคดีที่ซับซ้อนของตำรวจ โดยมักมีฉากไล่ล่าระหว่างตัวเอกและตัวละครขัดแย้ง เช่น ภาพยนตร์เรื่อง ถอดรหัส

6. ภาพยนตร์แฟนตาซี (Fantasy Film) เป็นเรื่องราวของพลังเหนือธรรมชาติ ซึ่งมีเวลาและสถานที่ที่เกิดเรื่องราวเฉพาะ เช่น ภาพยนตร์เรื่อง โอปอปาติก

7. ภาพยนตร์รัก (Romance Film) เป็นการเล่าถึงเหตุการณ์ร่วมสมัยที่มีโครงเรื่องเกี่ยวกับความรัก เกิดความขัดแย้งที่เกี่ยวกับความรัก มีตัวละครหลักคือชายหญิงวัยหนุ่มสาว โดยอารมณ์ของเรื่องเน้นหนักที่อารมณ์รักและชวนฝันแต่ก็อาจมีอารมณ์ขบขันมาปะปนบ้าง เช่น ภาพยนตร์เรื่อง เพื่อนสนิท

8. ภาพยนตร์ประวัติศาสตร์ (Historical Drama) เป็นเรื่องราวเกี่ยวกับเหตุการณ์หรือตำนานบุคคลสำคัญในอดีตของชาติไทย

จากข้อมูลด้านประเภทของภาพยนตร์และละครโทรทัศน์ (Genres) ที่กล่าวมาในข้างต้น แสดงให้เห็นว่า ภาพยนตร์ไทยและรวมไปถึงละครโทรทัศน์ไทยนั้นมีหลายแนวหลายประเภทด้วยกัน ในที่นี้ผู้วิจัยจึงสรุปประเภทของละครโทรทัศน์ไทยด้วยภาษาที่เข้าใจง่าย เพื่อนำมาใช้ในการวิเคราะห์ด้านการเปิดรับ ความชื่นชอบ และความต้องการในการรับชมละครโทรทัศน์ไทยของผู้ชมชาวเมียนมาในนครย่างกุ้งเป็น 14 ประเภทหลัก ได้แก่ แนวชีวิตรัก แนวรักโรแมนติกคอมเมดี้ แนวผีนากลิ้ว แนวผีตลก แนวตลก แนวประวัติศาสตร์ แนวสะท้อนปัญหาสังคม แนวอาชญากรรม แนวสืบสวนสอบสวน แนวบู๊และต่อสู้ด้วยศิลปะป้องกันตัว แนวผจญภัยแนวจินตนาการ (แฟนตาซี) แนวที่เกี่ยวกับสัตว์ และแนวที่เกี่ยวกับเด็ก

4. องค์ประกอบของรายการโทรทัศน์ประเภทละคร กาลงญา แก้วเทพ (2552) วิเคราะห์ว่าสื่อทุกชนิดรวมถึงละครทางโทรทัศน์อย่างโซโปโอเปรา (Soap operas)

นั้นย่อมประกอบไปด้วยสิ่งที่ขาดไม่ได้ 2 ประการ ได้แก่ องค์ประกอบของรายการประเภทใดก็ตามที่จะทำให้ผู้รับสารรู้สึกยอมรับและคุ้นเคยมากพอที่จะเข้าใจเรื่องราวได้ (Convention) กับการสร้างสรรค์สุนทรียะ (Invention) โดยละครโทรทัศน์แบบโซโปเปรา (Soap operas) จะมีโครงสร้างที่แน่นอนตามสูตร (Formula) ของ J. Cawelti (1971) ซึ่งเป็นส่วนที่สัมพันธ์กับองค์ประกอบที่ทำให้ผู้รับชมรู้สึกคุ้นเคย เช่น ถึงอย่างไรพระเอกกับนางเอกในละครก็ต้องได้เจอกันแน่นอน ส่วนรายละเอียดปลีกย่อยของละครในแต่ละเรื่องนั้นสามารถปรับเปลี่ยนไปได้ เช่น สถานที่หรือสาเหตุที่ทำให้พระเอกกับนางเอกได้มาเจอกัน ความรู้สึกเมื่อแรกพบของพระเอกกับนางเอก รวมถึงความเป็นมา บุคลิก และนิสัยของพระเอกกับนางเอก เป็นต้น ทั้งนี้ จากองค์ประกอบของสูตร (Formula) กาญจนาได้นำมาวิเคราะห์ต่อและพบว่าละครโทรทัศน์ประกอบไปด้วยองค์ประกอบต่าง ๆ โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. **เค้าโครงเรื่อง (Plot)** เป็นแนวทางหรือวิธีในการดำเนินเรื่องของละครโทรทัศน์แต่ละประเภท เช่น ในภาพยนตร์แนวสืบสวน ตัวเอกซึ่งเป็นนักสืบจะต้องสืบหาตัวฆาตกรให้ได้ (กฤษดา เกิดดี, 2541)

2. **แก่นเรื่อง (Themes)** คือประเด็นหลักที่เรื่องราวในละครประเภทนั้น ๆ ต้องการถ่ายทอดมาสู่ผู้ชม เช่น ภาพยนตร์จีนเรื่อง เป่าบุ๋นจิ้น ต้องการถ่ายทอดเกี่ยวกับกระบวนการยุติธรรมตามกฎหมาย

3. **ช่วงเวลา (Time)** หมายความว่าช่วงเวลาที่เกิดเหตุการณ์ในละครเกิดขึ้นหรือดำเนินอยู่

4. **สถานที่ (Location)** หมายความว่าสถานที่ที่เกิดเหตุการณ์ในละครเกิดขึ้นหรือดำเนินอยู่ โดยสถานที่ที่ขาดไม่ได้เลยในละครโทรทัศน์ก็คือฉากภายในบ้าน เช่น ห้องนอน ห้องรับประทานอาหาร ยิ่งไปกว่านั้น กำจร หลุยยะพงศ์ และ สมสุข หินวิมาน (2552) ยังเพิ่มเติมว่า สถานที่ภายนอกบ้าน เช่น ท่ามกลางธรรมชาติ รวมไปถึงสถานที่ท่องเที่ยวที่สวยงามอื่น ๆ ทั้งในและต่างประเทศก็เป็นสิ่งที่น่าสนใจเช่นกัน เนื่องจากจะทำให้ผู้ชมรู้สึกได้ถึงความแตกต่างจากฉากในชีวิตประจำวันที่ซ้ำซาก

5. **พระเอก (Hero)** หมายถึงตัวเอกเพศชายที่ย่อมมีลักษณะเฉพาะที่แตกต่างกันออกไปตามแต่ละประเภทของละคร แต่หากจะกล่าวถึงลักษณะนิสัยของพระเอกโดยทั่วไปแล้วก็คือจะเป็นฝ่ายรุก แข็งแรง เข้มแข็ง ในขณะที่อัมพร จิรัฐติกร (2559) พบว่า ลักษณะของพระเอกในละครโทรทัศน์ไทยส่วนใหญ่จะต้องหล่อ เป็นคนดี คิดดี และเป็นคนเก่ง แต่ในทางกลับกันพระเอกละครโทรทัศน์ไทยจำนวนมากก็ไม่ได้แสนดีและเป็นสุภาพบุรุษตลอด เช่น เรื่อง “สวรรค์เปียง” และ “จำเลยรัก” ที่พระเอกเป็นคนเอาแต่ใจ โหดร้าย ดิบเถื่อน ซึ่งความร้ายกาจเช่นนี้มักเกิดจากความเข้าใจผิดของพระเอกในช่วงต้นของเรื่อง แล้วจึงปรับเปลี่ยนมาเป็นชายที่อ่อนโยนในตอนท้ายเรื่องเพราะความดีของนางเอก สอดคล้องกับที่สันธิธา นุชพิทักษ์ และ กาญจนา แก้วเทพ (2554) อธิบายว่า ตัวละครเอกจะร้ายกาจอย่างมีสาเหตุ โดยอาจมีสาเหตุจากครอบครัวหรือสังคมที่บีบคั้นจนเป็นแรงผลักดันให้ตัวละครเอกแสดงความร้ายกาจที่มักเป็นเพียงปฏิกิริยาตอบโต้ออกมา และส่วนมากตัวละครเอกที่ร้ายในตอนแรกก็จะเปลี่ยนแปลงตัวเองจากร้ายกลายเป็นดีในตอนจบ

6. **นางเอก (Heroine)** หมายถึงตัวเอกเพศหญิงที่มีลักษณะเฉพาะตามแต่ละประเภทของละคร เช่นเดียวกับพระเอก โดยมีอยู่คนหนึ่งลักษณะของนางเอกละครโทรทัศน์ไทยจะเป็นหญิงสาวที่งดงามทั้งรูปร่างหน้าตาและจิตใจ เช่น มีเมตตา ไม่ถือโทษตัวร้าย รวมถึงไม่เสียพรหมจรรย์ สอดคล้องกับการวิเคราะห์ของกำจร หลุยยะพงศ์ และ สมสุข หินวิมาน (2552) ที่ว่า โดยทั่วไปนางเอกจะมีลักษณะอ่อนหวาน บอบบาง และเป็นฝ่ายรองรับการกระทำจากพระเอก แต่ในทางกลับกันก็มีละครโทรทัศน์อีกหลายเรื่อง ที่บุคลิกและลักษณะของพระเอกกับนางเอกสลับกัน

7. **ตัวร้าย หรือ ตัวโกง (Villain)** เป็นตัวละครที่มีลักษณะตรงข้ามกับพระเอกนางเอก นอกจากนี้ยังมีหน้าตา ท่าทางที่โดดเด่นสะดุดตาอีกด้วย ทั้งนี้ ตัวร้ายคืออุปสรรคขัดขวางรักของตัวละครเอกที่ปรากฏอยู่ในละครและ ภาพยนตร์รักแทบทุกเรื่อง โดยแยกออกเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ ตัวร้ายแบบรูปธรรมที่เห็นได้ชัดว่าพร้อมจะขัดขวางความรักของตัวละครเอก เช่น นางอิจฉา โจรผู้ร้าย และตัวร้ายแบบ

นามธรรม ได้แก่ เชื้อชาติ ชนชั้น เพศ ครอบครัว ความเข้าใจผิด รวมไปถึงภพภูมิและความตาย (กำจร หลุยยะพงศ์ และสมสุข หินวิมาน, 2552)

8. **เสื้อผ้าเครื่องแต่งกาย (Costumes)** เป็นหนึ่งใน การแสดงออกถึงความหมายโดยไม่ใช้ภาษาพูด (Non-verbal) เช่น นางเอกจะแต่งตัวเรียบร้อย ตรงข้ามกับนางร้ายจะแต่งตัว ยั่ววนด้วยชุดนุ่งน้อยห่มน้อย นอกจากนี้ก็ฤชดา เกิดดี (2541) ยังชี้แจงเพิ่มเติมว่าเสื้อผ้าเครื่องแต่งกายของตัวละคร จะสามารถบ่งบอกถึงประเภทของภาพยนตร์และละครโทรทัศน์ (Genres) ได้เป็นอย่างดี

จากแนวคิดด้านองค์ประกอบของภาพยนตร์และ ละครโทรทัศน์ที่กล่าวมา เมื่อศึกษาร่วมกับเหตุผลในการ ตัดสินใจเลือกรับชมละครโทรทัศน์ไทยของผู้ชมทั้งชาวไทย และชาวต่างชาติในข้างต้น ผู้วิจัยจึงหยิบยกเอา 7 องค์ประกอบ ที่โดดเด่น ได้แก่ คำโครงเรื่อง แก่นเรื่อง การเล่าเรื่อง สถานที่ ตัวละครเด่น คือพระเอกกับนางเอก การแสดงออกทาง ภาษากาย และเสื้อผ้าเครื่องแต่งกาย มาใช้ในการวิเคราะห์ องค์ประกอบของละครโทรทัศน์ไทยที่ผู้ชมละครโทรทัศน์ ชาวเมียนมาในนครย่างกุ้งต้องการในการรับชมละคร โทรทัศน์ไทยต่อไป

5. แนวคิดเกี่ยวกับดารานักแสดงและความดึงดูดใจ

“**ความดึงดูดใจ**” (Attractiveness) เป็นปัจจัยหนึ่ง ที่ส่งผลให้การสื่อสารมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล โดยคนเราย่อมมีสิ่งที่มาดึงดูดความสนใจแตกต่างกันไปตาม ลักษณะและการประเมินค่าของแต่ละบุคคล ความดึงดูดใจ แบ่งออกเป็นสองประเภท ได้แก่ ความดึงดูดใจด้านรูปร่าง หน้าตาและความดึงดูดใจด้านบุคลิกภาพ (สุรัตน์ ตรีสุกุล, 2547) โดย DeVito (2000, อ้างถึงในสุรัตน์ ตรีสุกุล, 2547) อธิบายเกี่ยวกับความดึงดูดใจในด้านรูปร่างหน้าตาว่า ปกติแล้ว มนุษย์ส่วนใหญ่จะรู้สึกดีกับคนที่รูปร่างหน้าตาดีและรู้สึก ไม่ดีกับคนที่รูปร่างหน้าตาไม่ดี ดังนั้นไม่ว่าจะอยู่ในยุคสมัยใด ประเทศใดสิ่งที่คล้ายคลึงกันก็คือคนส่วนใหญ่ในโลกมักให้ คุณค่าแก่คนที่สวยงามมากกว่าคนขี้เหร่ ส่วนความดึงดูดใจ ด้านบุคลิกภาพนั้น สุรัตน์ ตรีสุกุล (2547) ชี้แจงว่า เป็นลักษณะโดยรวมที่แตกต่างกันออกไปในแต่ละบุคคล ทั้งบุคลิกภาพที่ค้นทั่วไปมองเห็น เช่น การแต่งกาย การเดิน การวางตัว และบุคลิกภาพที่แสดงออกมาจากจิตใจ เช่น

นิสัยใจคอ ความมีมนุษยสัมพันธ์ สติปัญญา ซึ่งย่อมส่งผลต่อ การรับรู้ของผู้อื่นด้วยเช่นกัน ทั้งนี้คนที่มีความบุคลิกภาพดีย่อม ดึงดูดใจคนรอบข้างให้อยากเข้ามาสื่อสารด้วยและย่อมเป็น ที่ชื่นชอบของผู้อื่นมากกว่าคนที่มีความบุคลิกภาพไม่ดี

อย่างไรก็ตาม ผู้ชมละครโทรทัศน์หรือภาพยนตร์ แต่ละคนย่อมมีรสนิยมและความชื่นชอบนักแสดงแตกต่างกัน ผู้ชมกลุ่มแรกอาจชื่นชอบละครโทรทัศน์ที่น่าแสดงโดย นักแสดงที่รูปร่างหน้าตาดีและบุคลิกภาพดีเป็นหลักจะได้ เจริญหูเจริญตา กลุ่มที่สองอาจชอบชมละครโทรทัศน์ที่สนุก เข้มข้นเพราะมีนักแสดงฝีมือเยี่ยม ส่วนกลุ่มที่สามอาจ ชอบชมละครโทรทัศน์ที่มีนักแสดงรูปร่างหน้าตาสวยหล่อ ไปพร้อม ๆ กับมีฝีมือการแสดงที่สมทบพา ดั่งเช่น งานวิจัย ของอัมพร จิรัฐติกร (2559) ที่พบว่า ผู้ชมวัยทำงานชาว กัมพูชาชื่นชอบละครโทรทัศน์ไทยจากนักแสดงรุ่นเก่าและ ให้คุณค่ากับฝีมือการแสดงที่เห็นมานานหลายปี เช่น แอน ทองประสม ส่วนชาวไทยใหญ่ในรัฐฉานของเมียนมานิยม รับชมละครโทรทัศน์ไทยแทบทุกเรื่องที่น่าแสดงโดยดารา นักแสดงคนโปรดจนไม่สนใจแม้แต่ชื่อเรื่องของละคร สอดรับ กับงานวิจัยของมนูรัตน์ โกศัย (2545) ที่พบว่าดารานักแสดง ที่หน้าตาดีมีบทบาทสำคัญในการตอบสนองความต้องการ ในเรื่องเพื่อฝันของผู้ชมละครโทรทัศน์ ดังนั้นผู้ชมชาวลาว เพศชายจึงใช้เกณฑ์ด้านดารานักแสดงเป็นหลักในการตัดสินใจ รับชมละครโทรทัศน์ไทย และยังคงจำดารานักแสดงได้ดี เฉพาะคนที่หน้าตาสวยหล่อ ซึ่งเป็นไปในทำนองเดียวกันกับ ที่ชนชาติ จอร์ ลวิน (สัมภาษณ์, 27 กันยายน 2560) อธิบายว่า วัยรุ่นชาวเมียนมาบางกลุ่มเริ่มติดตามชมละครโทรทัศน์ไทย มากขึ้นเนื่องจากคลังโคล์ดารานักแสดงที่รู้จักทางภาพยนตร์ และละครโทรทัศน์ไทย เช่น มาริโอ เมาริโอ (ไอ้) และ พุฒิชัย เกษตรสิน (ดีเจพุฒิ)

6. บริบทการชมละครโทรทัศน์ไทยในเมียนมา

ผู้วิจัยได้ทบทวนการศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับบริบท การชมละครโทรทัศน์ไทยของผู้ชมชาวเมียนมาด้วยการ สัมภาษณ์ผู้ชมละครโทรทัศน์ไทยชาวเมียนมาซึ่งเป็น พนักงานฝ่ายผลิตและติดต่อรายการโทรทัศน์ของสถานี โทรทัศน์ MRTV4 ประเทศเมียนมา นักแปลภาษาเมียนมา- ภาษาไทย รวมถึงพนักงานบริษัทเอกชนในประเทศเมียนมา 4 ท่าน ได้แก่

1. นางสาว นาง ธันดา อู (Nang Thandar Oo) ชาวรัฐฉานซึ่งทำงานและอาศัยอยู่ในนครย่างกุ้งเป็นเวลานาน อาชีพนักแปลภาษาเมียนมา-ภาษาไทย และพนักงานบริษัท เอกชนสัมพันธ์ ณ วันที่ 23 ธันวาคม พ.ศ. 2560 และ 24 พฤษภาคม พ.ศ. 2561

2. นางสาว แซนดี้ จอร์ ลวิน (Sandi Kyaw Lwin) ชาวนครย่างกุ้ง นักศึกษามหาวิทยาลัยและพนักงาน แผนกติดต่อรายการโทรทัศน์สถานีโทรทัศน์ MRTV4 ใน นครย่างกุ้ง สัมภาษณ์ ณ วันที่ 27 กันยายน พ.ศ. 2560

3. นางสาว ปิเย่ พะโย ปะไน (Pyae Phyo Paing) ชาวนครย่างกุ้งซึ่งเป็นรองหัวหน้าแผนกช่างภาพฝ่ายผลิต รายการโทรทัศน์ในสตูดิโอ สถานีโทรทัศน์ MRTV4 สัมภาษณ์ ณ วันที่ 24 พฤษภาคม 2561

4. นาย มิน ตัน (Min Thant) ผู้ชมละครโทรทัศน์ไทย ชาวนครย่างกุ้ง อาชีพพนักงานบริษัทเอกชนสัมพันธ์ ณ วันที่ 28 มีนาคม พ.ศ. 2561

โดยสรุปรายละเอียดและแยกเป็นประเด็นดังต่อไปนี้

การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับละครโทรทัศน์ไทย

มิน ตัน (สัมภาษณ์, 28 มีนาคม 2561) และ นาง ธันดา อู (สัมภาษณ์, 23 ธันวาคม 2560) อธิบายว่า ชาวเมียนมาส่วนใหญ่มักชมภาพยนตร์ไทยทั้งจากแผ่นดีวีดี และจากโรงภาพยนตร์ที่ปัจจุบันเริ่มมีจำนวนและคุณภาพที่ดีขึ้น โดยผู้ชายจะรู้จักและชอบชมภาพยนตร์มากกว่าผู้หญิง ดังนั้นผู้ชายจึงมักหาข้อมูลเกี่ยวกับภาพยนตร์ไทย ดารานักแสดงไทยที่เห็นในภาพยนตร์ รวมถึงเพลงไทย มาพูดคุยกันในวงสนทนาว่างมากกว่าผู้หญิง นอกจากนี้ หากเป็นคู่รัก ฝ่ายชายมักจะเป็นฝ่ายหาข้อมูลเกี่ยวกับภาพยนตร์ แล้วนำไปเล่าให้ฝ่ายหญิงฟังเพื่อชักชวนไปชมภาพยนตร์ด้วยกัน โดย แซนดี้ จอร์ ลวิน (สัมภาษณ์, 27 กันยายน 2560) ขยายความว่า ผู้หญิงชาวเมียนมาส่วนใหญ่จะชมละครโทรทัศน์มากกว่าภาพยนตร์ ชมละครโทรทัศน์มากกว่าผู้ชาย และส่วนใหญ่เน้นชมมากกว่าการหาข้อมูลหรือเปิดรับข่าวสาร

ช่องทางและช่วงเวลาในการรับชมละครโทรทัศน์ไทย

นอกจากการรับชมละครโทรทัศน์แบบสดทางหน้าจอโทรทัศน์ในช่วงเย็นแล้ว ผู้ชมชาวเมียนมาสามารถรับชมย้อนหลังทางโทรทัศน์ในช่วงเช้าได้เช่นกัน โดย นาง ธันดา อู (สัมภาษณ์, 24 พฤษภาคม 2561) อธิบายว่า ปัจจุบันช่องที่ออกอากาศละครโทรทัศน์ไทยซึ่งเป็นที่นิยม เช่น ช่อง มิววอดี ดีออกคิวเมนทารี (Myawaddy Documentary หรือ MWD Documentary) จะออกอากาศสดทุกวันพุธ-วันเสาร์ เวลาประมาณ 19.00-19.45 น. และออกอากาศซ้ำ (Re-run) อีกครั้งในช่วงเช้าประมาณ 08.15-08.45 น. ขณะที่ Channel 7 ออกอากาศสดทุกวันจันทร์-วันศุกร์ เวลาประมาณ 17.15-18.00 น. และออกอากาศซ้ำ (Re-run) ในช่วงเช้า 2 ครั้ง คือประมาณ 05.15-06.00 น. และ 11.00-12.00 น. ส่วนวันเสาร์-วันอาทิตย์ ออกอากาศสดประมาณ 18.00-18.50 น. และออกอากาศซ้ำ (Re-run) ในช่วงเช้า 2 ครั้งเช่นกัน ในเวลาประมาณ 05.15-06.00 น. และ 10.30-11.30 น.

สำหรับการรับชมแบบออนไลน์ แซนดี้ จอร์ ลวิน (สัมภาษณ์, 27 กันยายน 2560) อธิบายว่า ปัจจุบันสัญญาณอินเทอร์เน็ตที่ประเทศเมียนมาดีขึ้นมากและมีเว็บไซต์มากมายที่ชาวเมียนมาสามารถเข้าถึงเพื่อรับชมละครโทรทัศน์ได้ ส่วนรายการโทรทัศน์ไทยที่พากย์เสียงใหม่หรือลงบทบรรยายแปลแล้วออกอากาศทางช่องเมียนมานั้น หากเป็นกรณีของช่อง MRTV4 และ Channel 7 ผู้ชมก็สามารถรับชมแบบออนไลน์ได้ทางเว็บไซต์ “โพนเพลย์” (Pyoneplay) แต่ถึงแม้ว่าชาวเมียนมาจะนิยมใช้อินเทอร์เน็ตสูงขึ้นและมีเว็บไซต์มากมายที่ทำให้สามารถรับชมละครโทรทัศน์ได้ แซนดี้ จอร์ ลวิน กลับมองว่าชาวเมียนมาโดยทั่วไปจะนิยมชมละครโทรทัศน์และรายการโทรทัศน์อื่น ๆ ทั้งของเมียนมาและของต่างประเทศในรูปแบบของคลิปวิดีโอสั้นที่ถูกตัดต่อมาเฉพาะช่วงที่น่าสนใจ แล้วนำมาเผยแพร่ในเฟซบุ๊กมากกว่า ส่วนการรับชมละครโทรทัศน์ยาว ๆ ทางออนไลน์นั้นยังไม่นิยมเท่าไรนัก เนื่องจากค่าบริการอินเทอร์เน็ตทั้งแบบ WiFi และ 4G บนโทรศัพท์เคลื่อนที่มีราคาสูง หากใช้ชมละครออนไลน์ก็ยิ่งใช้ความเร็วแรงของอินเทอร์เน็ตจึงยิ่งเสียเงินมาก ยกเว้นว่าจะซื้อ

แบบราคาเหมาจ่าย (Internet Mobile package) ที่มีราคาย่อมเยากว่า แต่ถึงอย่างนั้นก็ถือว่าเป็นราคาที่ค่อนข้างสูงอยู่ ยิ่งกว่านั้น บางครั้งสัญญาณอินเทอร์เน็ตก็ไม่เสถียรพอที่จะรับชมละครยาว ๆ ได้ เพราะช้าและค้าง ทำให้ไม่ได้รับอรรถรสของละครอย่างต่อเนื่อง ดังนั้น ชาวเมียนมาทั่วไปจึงนิยมใช้ Free WiFi สัญญาณแรง ๆ ที่บริษัทและตามแหล่งชุมชนสำคัญที่มีให้บริการ เช่น บริเวณมหาเจดีย์ชเวดากอง (Shwedagon pagoda) เพื่อเล่นอินเทอร์เน็ต โหลดคลิปวิดีโอมาเก็บไว้ชมยามว่าง หรือถ้าจะรับชมแบบออนไลน์ก็จะชมต่อเมื่อมี Free WiFi มากกว่า

ทั้งนี้ นาง ธันดา อู (สัมภาษณ์, 23 ธันวาคม 2560 และ 24 พฤษภาคม 2561) อธิบายเพิ่มเติมว่า ขณะนี้ (ธันวาคม 2560) ราคาสัญญาณอินเทอร์เน็ตในนครย่างกุ้งมีราคาถูกลงมากโดยเฉพาะกรณีซื้อในราคาเหมาจ่าย ไม่ว่าจะเป็นการติดตั้งเครื่องรับสัญญาณ WiFi ที่บ้าน หรือ การใช้ 4G บนโทรศัพท์เคลื่อนที่ นอกจากนี้เครือข่ายสัญญาณโทรศัพท์มือถือและอินเทอร์เน็ตแบรนด์ต่าง ๆ ของประเทศเมียนมาต่างก็มีอุปสิทธิพิเศษให้กับลูกค้าของตนด้วยการให้บริการ Free WiFi ตามสถานที่ต่าง ๆ ในย่านใจกลางเมืองมากขึ้น เพื่อเป็นการจูงใจ ดังนั้นปัจจุบันนี้ชาวเมียนมาในนครย่างกุ้งจึงสามารถใช้อินเทอร์เน็ตได้ตลอดเวลาอย่างไม่ค่อยมีปัญหา ส่วนด้านพฤติกรรมชมละครโทรทัศน์ไทยผ่านทางสัญญาณอินเทอร์เน็ตของชาวย่างกุ้งนั้น นาง ธันดา อู ขยายความว่าการชมรายการทางยูทูบหรือเว็บไซต์ต่าง ๆ นั้นไม่เป็นที่นิยมมากนัก เนื่องจากต้องใช้ความเร็วและแรงของสัญญาณอินเทอร์เน็ตมาก ดังนั้นโดยทั่วไปจึงนิยมรับชมละครทั้งที่เป็นคลิปสั้นจากการตัดต่อ และเป็นแบบยาวที่มีครบทั้งตอน (Full Episode) พร้อมคำบรรยายแปลภาษาเมียนมา (Subtitle) ที่มีคนนำมาเผยแพร่ผ่านทางเฟซบุ๊กมากกว่า โดยเมื่อกดรับชมหรือดาวน์โหลด (Download) ละครมาเก็บไว้แล้ว ก็จะนิยมส่งต่อให้เพื่อน ๆ คนอื่นได้รับชมต่อด้วย ทั้งนี้ชาวเมียนมามักชมละครที่บ้าน ในที่ทำงาน และระหว่างเดินทางเข้าเย็น โดยระหว่างการเดินทางและในที่ทำงานนั้นสามารถรับชมผ่านโทรทัศน์ของบริษัท

ที่มักเปิดทิ้งไว้และชมผ่านเครื่องมือสื่อสารส่วนตัวในช่วงพักหรือ “ทีเบรก” (Tea break) ซึ่งมี 2 ครั้ง คือ ช่วงสายประมาณ 10.00-10.20 น. และช่วงบ่ายประมาณ 14.00-14.20 น. หรือ 14.30-15.00 น. ของทุกวันทำงานตามวัฒนธรรมที่ได้รับมาจากประเทศอังกฤษในอดีต รวมทั้งช่วงพักรับประทานอาหารกลางวันเวลาประมาณ 11.30-12.30 น. ซึ่งปัจจุบันเริ่มมีบางองค์กรที่ปรับเวลาเป็น 12.00-13.00 น. ตามแบบบริษัทเอกชนรุ่นใหม่ของชาวต่างชาติ

ความนิยมในการรับชมละครโทรทัศน์ไทยในประเทศไทยเมียนมา

หากจะกล่าวถึงชาวเมียนมาทั่วไปนั้น นาง ธันดา อู (สัมภาษณ์, 10 ธันวาคม 2559) ให้ข้อสังเกตว่า ชาวเมียนมาชอบรับชมรายการบันเทิง ชอบฟังเพลง ชอบร้องเพลง ชอบรับชมละครโทรทัศน์ทั้งละครเกาหลี ละครเมียนมา และละครไทยในปัจจุบัน ขณะที่ แชนดี้ จอร์ ลวิน (สัมภาษณ์, 27 กันยายน 2560) วัยรุ่นชาวเมียนมาที่เกิดและเติบโตในนครย่างกุ้งโต้แย้งว่า ชาวเมียนมายังคงชื่นชอบละครโทรทัศน์ของเกาหลีได้มากที่สุด ส่วนสื่อบันเทิงจากประเทศไทยนั้น เพลงไทยและภาพยนตร์ไทยน่าจะเป็นที่รู้จักและชื่นชอบมากกว่าละครโทรทัศน์ไทยที่เพิ่งเข้ามาออกอากาศได้ไม่นาน ดังเช่น ภาพยนตร์ผีตลกไทยเรื่อง “พี่มาก...พระโขนง” ที่ออกฉายใน พ.ศ. 2556 ทำให้มาริโอ เมารูเอ (ไอ้) กลายเป็นพระเอกขวัญใจของสาว ๆ ชาวเมียนมาตั้งแต่นั้นมา สอดคล้องกับที่มินตัน (สัมภาษณ์, 28 มีนาคม 2561) อธิบายว่า หากถ้าเป็นผลงานทางด้านบันเทิงของประเทศไทย เขาและเพื่อนผู้ชายคนอื่นจะสนใจหาข้อมูลและรับชมเฉพาะภาพยนตร์เท่านั้น โดยเฉพาะภาพยนตร์ไทยแนวผีที่จะชอบรับชมเป็นพิเศษ

ทั้งนี้ นาง ธันดา อู (สัมภาษณ์, 10 ธันวาคม 2559) ชี้แจงถึงเหตุผลที่ชาวเมียนมาชอบรับชมภาพยนตร์หรือละครโทรทัศน์ “แนวผี” ว่าอาจเนื่องมาจากชาวเมียนมาเองก็มีวัฒนธรรม ความเชื่อ และเรื่องเล่าเกี่ยวกับผีสางและสิ่งเร้นลับไม่ต่างไปจากชาวไทย สอดคล้องกับที่จิวิตี วิไลลอย และอัศวิน เนตรโพธิ์แก้ว (2559) อธิบายว่า มนุษย์โดยทั่วไปมีความเชื่อที่ส่งต่อหรือเล่าขานกันมาในรูปแบบต่าง ๆ เกี่ยวกับ

สิ่งที่มองไม่เห็นอย่าง “ผี” ว่าเป็นสิ่งซึ่งมีอำนาจเหนือมนุษย์ ในการดลบันดาลทั้งความสุขและความทุกข์ให้แก่มนุษย์ได้ นอกจากนี้ อุบลรัตน์ ศิริยุวศักดิ์ (2559) พบว่า ผู้ชมส่วนใหญ่ นิยมรับชมละครโทรทัศน์แนวผีเนื่องจากผีเป็นการแสดงถึง อำนาจบางอย่างที่อยู่เหนือธรรมชาติและกฎเกณฑ์ใด ๆ เนื้อเรื่องแนวผีจึงเปรียบเสมือนทางออกของสภาพสังคม ยามที่มีความอัดอตันคับข้องใจ ทั้งนี้ นอกจากความเชื่อ ที่สืบทอดกันมาแล้ว เนื้อเรื่องแนวผีก็มักทำให้ผู้ชมรู้สึก ถูกเร้าอารมณ์ไปในแบบต่าง ๆ ระหว่างที่ได้ชมละคร เช่น อารมณ์กลัว อารมณ์ลุ้น อารมณ์ตื่นเต้น อารมณ์ตลกขบขัน หรือแม้กระทั่งอารมณ์รักและมิตรภาพระหว่างผีกับมนุษย์ (จิรวดี วิไลลอย และอัครินทร์ เนตรโพธิ์แก้ว, 2559) ยิ่งไปกว่านั้น เวทมนตร์แห่งวงการมายาทั้งเทคนิคทางมุกกล้อง กราฟิก เสียงดนตรีประกอบ แสงและเงา การเล่าเรื่อง การตัดต่อ และองค์ประกอบอื่น ๆ ก็ล้วนทำให้เกิดความสมจริง ของ “ผี” จนผู้ชมหลายคนรู้สึกเชื่อว่าผีอาจมีอยู่จริง แม้ไม่เคยเห็นและไม่เคยสัมผัสมาก่อน (กำจร หลุยยะพงศ์, 2556) ส่งผลให้ผู้ชมมีอารมณ์ร่วมมากมายไปกับตัวละคร และรู้สึกเพลิดเพลินติดตามรับชมอย่างต่อเนื่อง

อย่างไรก็ตาม มินตัน (สัมภาษณ์, 28 มีนาคม 2561) อธิบายว่า ผู้ชายส่วนใหญ่ไม่ค่อยได้สนใจรับชมละคร โทรทัศน์เท่าไรนัก แต่ถึงจะเป็นเช่นนั้น เมื่อหลายปีก่อน ตัวเขาเองก็เคยติดตามละครโทรทัศน์ไทยหรือซีรีส์ไทยชื่อดัง ซึ่งเป็นเรื่องราวเกี่ยวกับวัยรุ่นในโรงเรียนอย่างเรื่อง “ฮอโรโมน” รวมถึงซีรีส์ดังจากฝั่งตะวันตกอย่างเรื่อง Game of Thrones และ The Walking Dead โดย มินตัน กล่าวเพิ่มเติมว่า เขาจะเลือกรับชมละครโทรทัศน์เฉพาะเรื่องที่มี เนื้อหาแปลกและน่าสนใจเท่านั้น สำหรับรูปแบบละคร มินตัน ชี้แจงว่า ชาวเมียนมาไม่คุ้นเคยกับแบบพากย์เสียงใหม่ (Dubbing) เนื่องจากรู้สึกว่าการพากย์ไม่ค่อยได้มาตรฐาน จึงค่อนข้างแน่ใจว่าผู้ชมชาวเมียนมาส่วนใหญ่ยังคงชื่นชอบ การรับชมละครโทรทัศน์ไทยแบบเสียงพูดไทยและบรรยาย ภาษาเมียนมา (Subtitle) มากกว่า เช่นเดียวกับที่แซนดี้ จอร์ ลวิน (สัมภาษณ์, 27 กันยายน 2560) อธิบายว่าถึงแม้ ละครโทรทัศน์ไทยจะเป็นที่รู้จักได้ไม่นาน แต่ชาวเมียนมา

หลายคนก็เริ่มชื่นชอบ โดยส่วนมากชอบรับชมแบบเสียงพูด ภาษาไทยและบรรยายภาษาเมียนมาเนื่องจากอยากฟัง เสียงจริงของดาราไทย แต่หากเป็นละครที่นำแสดงโดยดารา นักแสดงคนโปรดก็สามารถรับชมแบบเสียงพากย์ได้

ทั้งนี้ นาง ธันดา อู (สัมภาษณ์, 24 พฤษภาคม, 2561) อธิบายเพิ่มเติมว่า ถึงแม้ชาวเมียนมาบางคนจะไม่เข้าใจ ภาษาไทยและวัฒนธรรมไทยนัก แต่เนื้อหาในละครโทรทัศน์ไทย บางฉากก็ทำให้พวกเขาชื่นชอบได้โดยไม่จำเป็นต้องฟัง ภาษาไทยออก เนื่องจากภาพที่เห็นสามารถสื่อความหมาย ได้เป็นอย่างดี ในขณะที่หากเป็นรายการโทรทัศน์ที่มีเนื้อหา เรื่องราวเกี่ยวพันกับชาวเมียนมาโดยตรง ปีเย่ เพียว ไปน (สัมภาษณ์, 24 พฤษภาคม 2561) กล่าวว่าชาวเมียนมา จะถือว่าเป็นวาระสำคัญระดับชาติทันทีโดยไม่แบ่งแยก ชายหญิง ดังเช่นหลายครั้งที่มีรายการแข่งขันฟุตบอลกับ ประเทศอื่น ๆ ในแถบเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ด้วยกัน องค์กรบางแห่งและหัวหน้างานบางแผนกจะอนุญาตให้ พนักงานพักจากงานที่กำลังทำในกรณีที่ไม่เร่งด่วน เพื่อให้สามารถรับชมรายการถ่ายทอดสดการแข่งขัน ฟุตบอลได้โดยพร้อมเพรียงกันในแต่ละแผนก ซึ่งทั้งชายและ หญิงต่างก็ร่วมลุ้นและส่งเสียงเชียร์ให้กำลังใจนักฟุตบอลซึ่งเป็นตัวแทนของประเทศ

ความชื่นชอบดารานักแสดงนำละครโทรทัศน์ชาวไทย

นาง ธันดา อู (สัมภาษณ์, 23 ธันวาคม, 2560) กล่าวว่า ละครโทรทัศน์ไทยที่เป็นที่นิยมมากในขณะนี้ (ธันวาคม 2560) คือซีรีส์เรื่อง “รักนะเป็ดโง่” (Ugly Duckling) ตอน Perfect Match ซึ่งทำให้ พุฒิชัย เกษตรสิน (ดีเจพุฒ) พระเอกของเรื่องเป็นที่ชื่นชอบของสาว ๆ ชาวเมียนมา จนมีชาวบ้นเทิงภาษาเมียนมาเกี่ยวกับเขาออกมาให้ได้ ติดตามทั้งจากหนังสือพิมพ์บันเทิง นิตยสาร และโดยเฉพาะอย่างยิ่งจากทางเว็บไซต์ เช่น CELENOW.COM สอดรับกับที่ แซนดี้ จอร์ ลวิน (สัมภาษณ์, 27 กันยายน 2560) กล่าวว่า พุฒิชัย เกษตรสิน คือ ดาราชายชาวไทยที่เธอปลาบปลื้มมากที่สุดในช่วงเวลานี้ โดย แซนดี้ จอร์ ลวิน อธิบายว่า เมื่อหลายปีก่อนชาวเมียนมาจะมีการติดตามข่าวสารเกี่ยวกับ ประวัติ การใช้ชีวิต แฟชั่น และผลงานการแสดงของ

ดารานักแสดงไทยที่ชื่นชอบผ่านทางกรอบข่าวบันเทิงต่างประเทศในหน้าหนังสือพิมพ์และนิตยสาร เช่น Myanmar Times และเมื่อละครโทรทัศน์ไทยเริ่มเข้ามาออกอากาศทางสถานีโทรทัศน์จนเป็นที่รู้จักมากขึ้น ประกอบกับการอยู่ในยุคไร้พรมแดนที่ทำให้ทุกคนสามารถค้นหาข้อมูลเกี่ยวกับดาราที่ชื่นชอบ รวมถึงติดตามรับชมผ่านทางออนไลน์ได้ ชาวเมียนมาหลายคนรวมทั้งเธอก็เริ่มติดใจละครโทรทัศน์ไทยมากขึ้นเนื่องจากมีดารานักแสดงนำที่หน้าตาสวยหล่อ เช่น มาริโอ เมาริโอ (ไอ้) จากภาพยนตร์ผีตลกไทยเรื่อง “พี่มาก...พระโขนง” เฉลิมลาภ บุญยศักดิ์ (พลอย) นางเอกจากละครโทรทัศน์เรื่อง “สามมิติตรา” ซึ่งออกอากาศทาง Channel 7 ของเมียนมา ส่วนอีกหลายคนก็เป็นที่รู้จักผ่านละครและสื่อออนไลน์อย่างเฟซบุ๊ก โดยเฉพาะพุดชัช เกษตรสิน (ดีเจพุด) ที่โด่งดังมาจากละครโทรทัศน์ไทยหรือซีรีส์ชุด “รักนะเป็ดโง่” (Ugly Duckling) ในโลกออนไลน์ จนทำสาว ๆ เมียนมาติดตามเรื่องราวของเขาผ่านเฟซบุ๊กแฟนเพจและอินสตาแกรม (Instagram/IG) ส่วนตัว รวมถึงติดตามรับชมละครเรื่องอื่น ๆ ของเขาทางออนไลน์เรื่อยมา

ผลการวิจัยและอภิปรายผลการวิจัย

1. ข้อมูลทางประชากรของกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างชาวเมียนมาในนครย่างกุ้งซึ่งเป็นผู้ชมละครโทรทัศน์ไทยจำนวน 400 คนเป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย มีอายุระหว่าง 18-25 ปีมากที่สุด มีการศึกษาที่ระดับอนุปริญญามากที่สุด และประกอบอาชีพพนักงานบริษัทเอกชนมากที่สุด

2. การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับละครโทรทัศน์ไทยของผู้ชมชาวเมียนมาในนครย่างกุ้ง

กลุ่มตัวอย่างมีความถี่ในการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับละครโทรทัศน์ไทยโดยรวมในระดับบ่อย ๆ เมื่อพิจารณาแต่ละช่องทางสรุปได้ดังต่อไปนี้

2.1 สื่อออนไลน์ กลุ่มตัวอย่างเปิดรับข่าวสารผ่าน facebook ที่ Fanclub ชาวเมียนมาสร้างขึ้นเป็นประจำ เปิดรับข่าวสารผ่านเว็บไซต์ เช่น หนังสือพิมพ์ออนไลน์หรือ

สถานีโทรทัศน์ที่มีเว็บไซต์ของตนเองบ่อย ๆ และเปิดรับข่าวสารผ่าน Instagram (IG) ส่วนตัวของดารานักแสดงชาวไทยบ่อย ๆ

ผลการทดสอบสมมติฐานเปรียบเทียบความถี่ในการเปิดรับข่าวสารผ่านสื่อออนไลน์กับตัวแปรด้านเพศ อายุ และระดับการศึกษา สรุปได้ว่า ผู้ชมละครโทรทัศน์ชาวเมียนมาในนครย่างกุ้งเพศชายและเพศหญิง มีความถี่ในการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับละครโทรทัศน์ไทยผ่านสื่อออนไลน์ไม่แตกต่างกัน ส่วนผู้ชมละครโทรทัศน์ชาวเมียนมาในนครย่างกุ้งที่มีอายุและระดับการศึกษาต่างกัน มีความถี่ในการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับละครโทรทัศน์ไทยผ่านสื่อออนไลน์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

2.2 สื่อบุคคล กลุ่มตัวอย่างเปิดรับข่าวสารผ่านเพื่อนบ่อย ๆ และเปิดรับผ่านสมาชิกในครอบครัวเป็นบางครั้ง

ผลการทดสอบสมมติฐานเปรียบเทียบความถี่ในการเปิดรับข่าวสารผ่านสื่อบุคคลกับตัวแปรด้านเพศ อายุ และระดับการศึกษา สรุปได้ว่าผู้ชมละครโทรทัศน์ชาวเมียนมาในนครย่างกุ้งเพศชายและเพศหญิง มีความถี่ในการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับละครโทรทัศน์ไทยผ่านสื่อบุคคลไม่แตกต่างกันส่วนผู้ชมละครโทรทัศน์ชาวเมียนมาในนครย่างกุ้งที่มีอายุและระดับการศึกษาต่างกัน มีความถี่ในการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับละครโทรทัศน์ไทยผ่านสื่อบุคคลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

2.3 สื่อมวลชน กลุ่มตัวอย่างเปิดรับข่าวสารผ่านรายการโทรทัศน์ เช่นรายการข่าวบันเทิงบ่อย ๆ เปิดรับข่าวสารผ่านข่าวบันเทิงทางหนังสือพิมพ์และนิตยสารเป็นบางครั้ง และเปิดรับข่าวสารผ่านรายการวิทยุบ่อย

ผลการทดสอบสมมติฐานเปรียบเทียบความถี่ในการเปิดรับข่าวสารผ่านสื่อมวลชนกับตัวแปรด้านเพศ อายุ และระดับการศึกษา สรุปได้ว่า ผู้ชมละครโทรทัศน์ชาวเมียนมาในนครย่างกุ้งที่มีเพศอายุ และระดับการศึกษาต่างกัน มีความถี่ในการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับละครโทรทัศน์ไทยผ่านสื่อมวลชน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

3. พฤติกรรมการชมละครโทรทัศน์ไทยของผู้ชมชาวเมียนมาในนครย่างกุ้ง

กลุ่มตัวอย่างรับชมละครโทรทัศน์ไทยผ่านทางโทรทัศน์ช่องต่าง ๆ มากที่สุด โดยมีระยะเวลาในการชมเฉลี่ย 1-2 ชั่วโมง/วัน มีความถี่ในการชมเฉลี่ย 3-4 วัน/สัปดาห์ และรับชมละครโทรทัศน์ไทยช่วงเวลา 09.01-12.00 น. มากที่สุดทั้งวันจันทร์-วันศุกร์และวันเสาร์-วันอาทิตย์ ทั้งนี้ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่รับชมละครโทรทัศน์ไทยในที่พักอาศัย โดยรับชมเพียงคนเดียว

ผลการทดสอบสมมติฐานเปรียบเทียบความถี่ในการชมละครโทรทัศน์ไทยกับตัวแปรด้านเพศ อายุ และระดับการศึกษา สรุปได้ว่า ผู้ชมละครโทรทัศน์ชาวเมียนมาในนครย่างกุ้งที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความถี่ในการชมละครโทรทัศน์ไทยไม่แตกต่างกัน ส่วนผู้ชมละครโทรทัศน์ชาวเมียนมาในนครย่างกุ้งที่มีเพศและอายุต่างกัน มีความถี่ในการชมละครโทรทัศน์ไทยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

4. ความต้องการในการชมละครโทรทัศน์ไทยด้านต่าง ๆ ของผู้ชมชาวเมียนมาในนครย่างกุ้ง

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ต้องการรับชมละครโทรทัศน์ไทยในรูปแบบแปลคำบรรยายเป็นภาษาเมียนมา (Subtitle) และคงเสียงพูดภาษาไทยไว้ มากกว่าแบบพากย์ใหม่เป็นเสียงภาษาเมียนมา (Dubbing) ทั้งนี้ กลุ่มตัวอย่างมีความต้องการชมละครโทรทัศน์ไทยโดยรวมในระดับมาก สรุปได้ดังนี้

4.1 ความต้องการชมละครโทรทัศน์ไทยด้านคุณสมบัติของดารานักแสดงนำ สรุปได้ว่า กลุ่มตัวอย่างต้องการดารานักแสดงนำที่แสดงละครได้สมบทบาท ตีบทแตก และมีหน้าตาบุรุษที่สวยงามมากที่สุด

ผลการทดสอบสมมติฐานเปรียบเทียบระดับความต้องการชมละครโทรทัศน์ไทยด้านคุณสมบัติของดารานักแสดงนำกับตัวแปรเพศ อายุ และระดับการศึกษา สรุปได้ว่า ผู้ชมละครโทรทัศน์ชาวเมียนมาในนครย่างกุ้งที่มีเพศและอายุต่างกัน มีระดับความต้องการชมละครโทรทัศน์ไทยด้านคุณสมบัติของดารานักแสดงนำ ไม่แตกต่างกัน ส่วนผู้ชมละครโทรทัศน์ชาวเมียนมาในนครย่างกุ้งที่มีระดับการศึกษา

ต่างกัน มีระดับความต้องการชมละครโทรทัศน์ไทยด้านคุณสมบัติของดารานักแสดงนำ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

4.2 ความต้องการชมละครโทรทัศน์ไทยด้านเนื้อหาเรื่องราวของละครโทรทัศน์ไทยที่สัมพันธ์กับชาวเมียนมา สรุปได้ว่า กลุ่มตัวอย่างต้องการรับชมเนื้อหาเรื่องราวต่อไปในระดับมากที่สุด ได้แก่ หากเป็นตัวละครที่กล่าวถึงชาวเมียนมาจะต้องแต่งกายได้สมจริง หากเป็นละครที่มีเรื่องราวเกี่ยวข้องกับเมียนมาจะต้องมีความสมจริง ลักษณะนิสัยของตัวละครตรงตามลักษณะนิสัยของชาวเมียนมา สอดคล้องกับประเพณีและวัฒนธรรมของชาวเมียนมา และเนื้อหาที่มีเรื่องราวใกล้เคียงกับชีวิตประจำวันของชาวเมียนมา

ผลการทดสอบสมมติฐานเปรียบเทียบระดับความต้องการชมละครโทรทัศน์ไทยด้านเนื้อหาเรื่องราวที่สัมพันธ์กับชาวเมียนมา กับตัวแปรด้านเพศ อายุ และระดับการศึกษา สรุปได้ว่า ผู้ชมละครโทรทัศน์ชาวเมียนมาในนครย่างกุ้ง เพศชายและเพศหญิง มีระดับความต้องการชมละครโทรทัศน์ไทยด้านเนื้อหาเรื่องราวที่สัมพันธ์กับชาวเมียนมา ไม่แตกต่างกัน ส่วนผู้ชมละครโทรทัศน์ชาวเมียนมาในนครย่างกุ้งที่มีอายุและระดับการศึกษาต่างกัน มีระดับความต้องการชมละครโทรทัศน์ไทยด้านเนื้อหาเรื่องราวที่สัมพันธ์กับชาวเมียนมา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

4.3 ความต้องการชมละครโทรทัศน์ไทยด้านองค์ประกอบละคร สรุปได้ว่า กลุ่มตัวอย่างต้องการรับชมละครโทรทัศน์ไทยซึ่งมีองค์ประกอบละครด้านเค้าโครงเรื่องที่มีทั้งสุข เศร้า ตลก และแก่นเรื่องที่มักให้ผู้ชมได้ขบคิดเวลารับชมมากที่สุด

ผลการทดสอบสมมติฐานเปรียบเทียบระดับความต้องการชมละครโทรทัศน์ไทยด้านองค์ประกอบละครกับตัวแปรด้านเพศ อายุ และระดับการศึกษา สรุปได้ว่า ผู้ชมละครโทรทัศน์ชาวเมียนมาในนครย่างกุ้งเพศชายและเพศหญิง มีระดับความต้องการชมละครโทรทัศน์ไทยด้านองค์ประกอบละคร ไม่แตกต่างกัน ส่วนผู้ชมละครโทรทัศน์

ชาวเมียนมาในนครย่างกุ้งที่มีอายุและระดับการศึกษาต่างกัน มีระดับความต้องการชมละครโทรทัศน์ไทยด้านองค์ประกอบละคร แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

4.4 ความต้องการชมละครโทรทัศน์ไทยด้านแนวละครโทรทัศน์ไทย สรุปได้ว่า กลุ่มตัวอย่างต้องการชมละครโทรทัศน์ไทยด้านแนวละครในระดับมาก 11 แนว ได้แก่ แนวชีวิตรัก แนวรักโรแมนติกคอมเมดี้ แนวตลก แนวประวัติศาสตร์ แนวผีตลก แนวผีนางกลัว แนวสะท้อนปัญหาสังคม แนวสืบสวนสอบสวน แนวอาชญากรรม แนวผจญภัย และแนวเพลง ขณะที่อีก 4 แนวละครต้องการรับชมปานกลาง ได้แก่ แนวบู๊และต่อสู้ด้วยศิลปะป้องกันตัวแนวจินตนาการ (แฟนตาซี) แนวที่เกี่ยวกับสัตว์ และแนวที่เกี่ยวกับเด็ก

ผลการทดสอบสมมติฐานเปรียบเทียบระดับความต้องการชมละครโทรทัศน์ไทยด้านแนวละครโทรทัศน์ไทยกับตัวแปรด้านเพศ อายุ และระดับการศึกษา สรุปได้ว่า ผู้ชมละครโทรทัศน์ชาวเมียนมาในนครย่างกุ้งที่มีเพศและอายุต่างกัน มีระดับความต้องการชมละครโทรทัศน์ไทยด้านแนวละครไม่แตกต่างกัน ส่วนผู้ชมละครโทรทัศน์ชาวเมียนมาในนครย่างกุ้งที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีระดับความต้องการชมละครโทรทัศน์ไทยด้านแนวละครแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

5. อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยในข้างต้น ผู้วิจัยจะนำเสนอการอภิปรายผลการวิจัยตามประเด็นสำคัญ ดังนี้

ผู้ชมละครโทรทัศน์ไทยชาวเมียนมาในนครย่างกุ้งเพศชายมีความถี่ในการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับละครโทรทัศน์ไทยสูงกว่าผู้ชมเพศหญิงแต่มีความถี่ในการรับชมละครโทรทัศน์ต่ำกว่า

ผลการวิจัยพบว่า ผู้ชมละครโทรทัศน์ไทยชาวเมียนมาในนครย่างกุ้งเพศชายมีความถี่ในการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับละครโทรทัศน์ไทยผ่านสื่อโดยรวมและสื่อมวลชนสูงกว่าผู้ชมเพศหญิง สอดคล้องกับแนวคิดการเปิดรับข่าวสารและผู้รับสารของ McQuail (1997) ที่กล่าวว่า ผู้รับสารที่มี

ลักษณะทางประชากรแตกต่างกัน เช่น เพศและอายุ ย่อมเลือกเปิดรับสื่อและข่าวสารต่างกันไป นอกจากนี้ ลักษณะการใช้ชีวิตที่ไม่เหมือนเดิมในแต่ละวัน ย่อมส่งผลให้ผู้รับสารแต่ละคนมีความต้องการและสนิยมในการเลือกเปิดรับสื่อและข่าวสารต่างกันด้วย เช่นเดียวกับที่ยุบล เบ็ญจรงค์กิจ (2542) อธิบายว่า หญิงชายต่างกันในด้านความคิด ทศนคติ และค่านิยม เนื่องจากสังคมและวัฒนธรรม กำหนดบทบาทหน้าที่ รวมถึงกิจกรรมของชายหญิงไว้แตกต่างกัน ผู้ชมเพศหญิงจึงมักรับชมละครมากกว่า

ประเด็นที่น่าสนใจคือ ผู้ชมชาวเมียนมาเพศชายมีความถี่ในการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับละครโทรทัศน์ไทยผ่านสื่อโดยรวมและสื่อมวลชนสูงกว่าผู้ชมชาวเมียนมาเพศหญิง แต่ผู้ชมเพศหญิงมีความถี่ในการรับชมละครโทรทัศน์สูงกว่าเพศชาย ที่เป็นเช่นนี้ใกล้เคียงกับพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารด้านบันเทิงของชาวเมียนมาซึ่งนาง ันดา อุ (สัมภาษณ์, 23 ธันวาคม 2560) อธิบายว่า เมื่อก่อนชาวเมียนมาในนครย่างกุ้งยังไม่ค่อยรู้จักละครโทรทัศน์ไทยนัก แต่รู้จักและชื่นชอบภาพยนตร์ไทยอยู่หลายเรื่อง ทั้งนี้ผู้ชายจะรู้จักและชื่นชอบการรับชมภาพยนตร์มากกว่าผู้หญิง ดังนั้นผู้ชายจึงมักหาข้อมูลเกี่ยวกับภาพยนตร์ไทย ดารานักแสดงไทยที่เห็นในภาพยนตร์ รวมถึงเพลงไทย ทั้งจากสื่อมวลชนและสื่อออนไลน์ที่เป็นที่นิยมในหมู่วัยรุ่นและวัยทำงานยุคปัจจุบันมาร่วมพูดคุยกันในหมู่เพื่อนฝูง ดังนั้นในช่วงที่ชาวเมียนมายังสับสนระหว่างภาพยนตร์ไทยและละครโทรทัศน์ไทยที่เริ่มเข้ามาออกอากาศได้ไม่นาน พวกเขาจึงมักเปิดรับข่าวสารด้านบันเทิงเกี่ยวกับภาพยนตร์ไทย ดารา นักแสดงไทย แฟชั่นการแต่งกายและทรงผมของชาวไทย และบางครั้งก็เปิดรับเลยมาชมละครโทรทัศน์ไทยเนื่องจากมีดารานักแสดงภาพยนตร์ที่ชื่นชอบร่วมแสดงด้วย สอดคล้องกับคำอธิบายของนางสาว แชนดี้ จอร์ ลวิน (สัมภาษณ์, 27 กันยายน 2560) วัยรุ่นชาวเมียนมาในนครย่างกุ้งที่ว่า ผู้หญิงส่วนใหญ่จะเน้นที่การรับชมละครโทรทัศน์โดยตรงมากกว่าการสนใจหาข้อมูลหรือเปิดรับข่าวสารประกอบ นอกจากจะเป็นข่าวสารที่เกี่ยวกับละคร

เรื่องที่ตนสนใจ ทั้งนี้ผู้หญิงชาวเมียนมาโดยทั่วไปจะรับชมละครโทรทัศน์มากกว่าภาพยนตร์และผู้หญิงจะรับชมละครโทรทัศน์มากกว่าผู้ชาย

ผู้ชมละครโทรทัศน์ชาวเมียนมาในนครย่างกุ้งรับชมละครโทรทัศน์ไทยในช่วงเวลาเช้าของวันทำงาน

ผลการวิจัยพบว่า ผู้ชมชาวเมียนมาในนครย่างกุ้งชมละครโทรทัศน์ไทยเวลา 09.01-12.00 น. มากที่สุดทั้งในวันทำงานจันทร์-ศุกร์และวันหยุดเสาร์-อาทิตย์ ซึ่งเป็นประเด็นที่น่าสนใจ เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างประกอบอาชีพพนักงานบริษัทเอกชนมากที่สุด ในขณะที่ช่วงเวลาที่รับชมดังกล่าวเป็นช่วงเช้าซึ่งเป็นเวลาเดินทางและเวลาทำงาน ผลการวิจัยที่ได้นี้สอดคล้องกับช่วงเวลาและวัฒนธรรมการทำงานภายในองค์กรของชาวเมียนมาในนครย่างกุ้ง รวมถึงช่วงเวลาในการออกอากาศซ้ำของละครโทรทัศน์ไทยในประเทศเมียนมาช่วงเช้า ซึ่งสรุปได้จากคำอธิบายของแซนดี้ จอร์ ลวิน (สัมภาษณ์, 27 กันยายน 2560) และนาง รัตนา อู (สัมภาษณ์, 24 พฤษภาคม 2561) ดังนี้

1. **ช่วงเวลาทำงานที่หลากหลาย** โดยองค์กรทั่วไปในประเทศเมียนมามีวันและเวลาทำการคือ วันจันทร์-วันศุกร์ หรือ วันจันทร์-วันเสาร์ ประมาณ 09.00-17.00 น. หรือ 10.00-18.00 น. แต่บางองค์กรที่ต้องใช้พนักงานจำนวนมาก รวมถึงมีเครื่องมืออุปกรณ์ในการทำงานไม่เพียงพอจะแบ่งเวลาการทำงานออกเป็น 2-3 ช่วงต่อวัน เช่น สถานีโทรทัศน์ MRTV4 แผนกตัดต่อรายการแบ่งช่วงเวลาการทำงานของพนักงานออกเป็น 3 ช่วง คือ 08.00-14.00 น./ 09.00-17.00 น./12.00-19.00 น. ดังนั้น พนักงานที่เริ่มทำงานหลังเวลา 10.00 น. จึงสามารถรับชมละครโทรทัศน์ในช่วงเช้า 09.01-12.00 น. ก่อนมาทำงานได้ ไม่ว่าจะเป็นการรับชมที่บ้านทางโทรทัศน์ที่มีการออกอากาศซ้ำ (Re-run) เช่น รับชมทาง Channel 7 ของเมียนมา หรือรับชมแบบออนไลน์ระหว่างเดินทาง

2. **วัฒนธรรมการพักระหว่างวันทำงานของชาวเมียนมา** โดยทั่วไปองค์กรในประเทศเมียนมาที่ทำงานเวลา 09.00-17.00 น. จะมีช่วงพักรับประทานอาหารกลางวันเรียกว่า “ทีเบรก” (tea break) ในตอนสายประมาณ 10.00-10.20 น.

และตอนบ่ายประมาณ 14.00-14.20 น. ส่วนช่วงพักรับประทานอาหารกลางวันคือเวลาประมาณ 11.30-12.30 น. ดังนั้นช่วงเวลาที่เบรกและรับประทานอาหารกลางวันพนักงานจึงสามารถจับกลุ่มพูดคุย รับประทานอาหาร และทำกิจกรรมตามที่ต้องการ รวมถึงสามารถรับชมละครโทรทัศน์ไทยภายในช่วงเวลา 09.01-12.00 น. ได้

3. **ช่วงเวลาการออกอากาศซ้ำของละครโทรทัศน์ไทยในช่วงเช้า** โดย “Channel 7” ซึ่งเป็นหนึ่งในช่องที่ออกอากาศละครโทรทัศน์ไทยที่ได้รับความนิยมช่องหนึ่งของประเทศเมียนมา ได้นำละครโทรทัศน์ไทยที่เพิ่งออกอากาศไปเมื่อวานเย็นมาออกอากาศซ้ำ (Re-Run) อีกครั้งในช่วงเช้า 2 ครั้งคือเวลาประมาณ 05.15-06.00 น. และ 11.00-12.00 น. ส่วนช่อง “มียาวัดดี ด็อกคิวเมนทารี” (Myawaddy Documentary) ก็ได้นำละครโทรทัศน์ไทยที่ออกอากาศไปเมื่อวานเย็นมาออกอากาศซ้ำ (Re-Run) อีกครั้งในช่วงเช้าเช่นกันในเวลาประมาณ 08.15-08.45 น. ดังนั้น ผู้ที่ตื่นเช้าผู้ที่พอจะมีเวลาว่างในช่วงเช้าง่อนเริ่มทำงาน ผู้ที่อยู่ในช่วงพักรับประทานอาหารกลางวัน หรือ พนักงานที่เข้าทำงานในรอบบ่าย จึงสามารถชมละครโทรทัศน์ไทยในช่วงเวลา 06.01-12.00 น. ได้ ทางช่องมียาวัดดี ด็อกคิวเมนทารี และ Channel 7 ผ่านหน้าจอโทรทัศน์และเว็บไซต์ต่าง ๆ

ผู้ชมชาวเมียนมาเพศชายและเพศหญิงมีความต้องการชมละครโทรทัศน์ไทยด้านดารานักแสดงนำ เนื้อหาเรื่องราว องค์ประกอบละคร และแนวละครไม่แตกต่างกัน

ผลการวิจัยพบว่า ผู้ชมละครโทรทัศน์ไทยชาวเมียนมาในนครย่างกุ้งเพศชายและเพศหญิงต้องการรับชมละครโทรทัศน์ไทยด้านต่าง ๆ ไม่แตกต่างกัน โดยล้วนมีความต้องการโดยรวมทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ คุณสมบัติของดารานักแสดงนำ ละครโทรทัศน์ไทย เนื้อหาเรื่องราวของละครโทรทัศน์ไทย ที่สัมพันธ์กับผู้ชมชาวเมียนมา องค์ประกอบละคร และแนวละคร ในระดับมาก ใกล้เคียงกับงานวิจัยของธัญญา อ่อนคง (2553) พบว่า กลุ่มตัวอย่างเพศชายและเพศหญิงมีเหตุผลในการเลือกชมภาพยนตร์ไม่ต่างกันคือ ต้องการชมเพื่อความบันเทิงและสนุกสนาน รายละเอียดในการอธิบายแยกเป็นรายด้านดังต่อไปนี้

ด้านคุณสมบัติของดารานักแสดงนำละครโทรทัศน์ไทย

ผลการวิจัยพบว่า ผู้ชมละครโทรทัศน์ไทยชาวเมียนมา ในนครย่างกุ้งเพศชายและเพศหญิง มีความต้องการรับชม ละครโทรทัศน์ไทยด้านคุณสมบัติของดารานักแสดงนำ โดยรวมไม่แตกต่างกัน โดยมีความต้องการโดยรวมในระดับมากที่สุดคือ คุณสมบัติที่ต้องการในระดับมากที่สุดคือ แสดงละคร สมทบบาท ตีบทแตก และมีรูปร่างหน้าตาสวยงาม ผลการวิจัยที่ได้นี้เป็นไปตามแนวคิดเกี่ยวกับความดึงดูดใจ ของ DeVito (2000, อ้างถึงในสุรัตน์ ตรีสุกุล, 2547) ที่อธิบายว่า ปกติแล้วมนุษย์จะรู้สึกดีกับคนที่รูปร่างหน้าตา ดีและรู้สึกไม่ดีกับคนที่รูปร่างหน้าตาไม่ดี นอกจากนี้ยัง สอดคล้องกับที่สุรัตน์ ตรีสุกุล (2547) อธิบายว่า คนที่มี บุคลิกภาพที่ย่อมดึงดูดใจคนรอบข้างให้อยากเข้ามาสื่อสาร ด้วยและยอมเป็นที่ชื่นชอบของผู้อื่นมากกว่าคนที่มี บุคลิกภาพไม่ดี

ทั้งนี้ ผลการวิจัยที่ได้สอดคล้องกับงานวิจัยของอัมพร จิรัฐติกร (2559) พบว่า ผู้ชมวัยทำงานชาวกัมพูชาชื่นชอบ ละครโทรทัศน์ไทยเนื่องจากมีนักแสดงที่หน้าตาดีและ ตีบทแตก โดยจะชื่นชอบนักแสดงรุ่นเก่าและให้คุณค่ากับ ฝีมือทางการแสดงที่เห็นมานานหลายปี เช่น แอน ทองประสม ส่วนชาวไทยใหญ่ในรัฐฉานของเมียนมานิยม รับชมละครโทรทัศน์ไทยแทบทุกเรื่องที่น่าแสดงโดย ดารานักแสดงคนโปรดจนไม่สนใจแม้แต่ชื่อเรื่องของละคร เช่นเดียวกับความชื่นชอบของผู้ชมชาวเมียนมาในนคร ย่างกุ้งซึ่ง แชนดี้ จอว์ ลวิน (สัมภาษณ์, 27 กันยายน 2560) อธิบายว่า วัยรุ่นชาวเมียนมาบางกลุ่มเริ่มหันมาสนใจและ ติดตามรับชมละครโทรทัศน์ไทยมากขึ้นเนื่องจากคลังคลัง ดารานักแสดงที่รู้จักทางภาพยนตร์ไทยและละครโทรทัศน์ ไทยที่มักเห็นคลิปกจากเฟซบุ๊ก เช่น มาริโอ เมาริโอ และ พุฒิชัย เกษตรสิน (ดีเจพุฒ)

ด้านเนื้อหาเรื่องราวของละครโทรทัศน์ไทยที่สัมพันธ์ กับชาวเมียนมา

ผลการวิจัยพบว่า ผู้ชมละครโทรทัศน์ไทยชาวเมียนมา ในนครย่างกุ้งเพศชายและหญิง ต้องการรับชมละคร

โทรทัศน์ไทยซึ่งมีเนื้อหาเรื่องราวที่สัมพันธ์กับชาวเมียนมา โดยรวมไม่แตกต่างกัน โดยมีความต้องการในระดับมากที่สุดคือ ทุกด้าน ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยความต้องการสูงสุดคือ หากเป็นตัวละครที่กล่าวถึงชาวเมียนมาจะต้องแต่งกาย ได้สมจริง แสดงให้เห็นว่าชาวเมียนมาไม่ว่าชายหรือหญิง ก็ล้วนรักและภูมิใจในชาติพันธุ์และวัฒนธรรมประเพณีของ ตนเองมาก ใกล้เคียงกับงานวิจัยของอัมพร จิรัฐติกร (2559) พบว่า หากเรื่องราวของละครโทรทัศน์ไทยเรื่องใดมีเนื้อหา ที่สัมพันธ์และตรงกับรสนิยมของผู้ชมในประเทศปลายทาง ก็ย่อมทำให้ละครเรื่องนั้นเป็นที่นิยมในหมู่ผู้ชมได้ ดังเช่น ละครเรื่อง “บ่วงบรรจถรณ์” ที่ออกอากาศใน พ.ศ. 2545 ซึ่งนางเอกของเรื่องหลุดเข้าไปอยู่ในดินแดนของพระเอกที่ เป็นชาวไทยใหญ่ โดยละครเรื่องนี้มีทั้งความสวยงามของ นักแสดง ความเกี่ยวพันทางสังคัมวัฒนธรรม และการแต่งกาย ของชาวไทยใหญ่ในเมียนมา ประกอบกับมีเนื้อเรื่องที่ สนุกสนานชวนติดตาม จึงทำให้ละครเรื่องนี้ได้รับความนิยม อย่างสูงในกลุ่มผู้ชมชาวไทยใหญ่ ประเทศเมียนมา สอดคล้อง กับงานวิจัยของ นพดล อินทร์จันทร์ และคณะ (2555) พบว่า ผู้ชมจะมีแนวโน้มในการยอมรับสารที่ใกล้เคียงกับ วัฒนธรรมของตนเอง เช่น ภาษาพูด ภาษาท่าทาง ลักษณะ นิสัย และการแต่งกาย นอกจากนี้ผู้วิจัยยังพบว่า หากเป็น เรื่องที่เกี่ยวข้องกับประเทศของตนโดยตรง ชาวเมียนมา จะถือว่าเป็นวาระสำคัญระดับชาติทันทีโดยไม่แบ่งแยก ชายหญิง (ปิยะ เพ็ญ ไปน์, สัมภาษณ์, 24 พฤษภาคม 2561)

ด้านองค์ประกอบของละครโทรทัศน์ไทย

ผลการวิจัยพบว่า ผู้ชมละครโทรทัศน์ไทยชาวเมียนมา ในนครย่างกุ้งเพศชายและเพศหญิง ต้องการรับชมละคร โทรทัศน์ไทยด้านองค์ประกอบละครโทรทัศน์ไทยโดยรวม ไม่แตกต่างกัน โดยองค์ประกอบละครโทรทัศน์ไทยที่ ต้องการรับชมโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนองค์ประกอบ ละครที่มีความต้องการในระดับมากที่สุดจาก 19 องค์ประกอบ คือ ค่าโครงเรื่องมีทั้งสุข เศร้า ตลก และแก่นเรื่อง ที่มักให้ผู้ชมได้ขบคิดเวลารับชม ใกล้เคียงกับแนวคิดการใช้

ประโยชน์จากสื่อในทางสังคมซึ่ง J. Lull (1982, อ้างถึงใน กาญจนนา แก้วเทพ, 2552) วิเคราะห์ว่า ผู้รับสารสามารถใช้ประโยชน์จากสื่อแต่ละชนิดได้อย่างหลากหลาย โดยในที่นี้ใกล้เคียงกับด้านการเรียนรู้สังคม ซึ่งผู้รับสารสามารถเรียนรู้และเข้าใจวิธีการรับมือและแก้ปัญหาแบบต่าง ๆ พร้อมผลลัพธ์ที่จะได้รับกลับมาโดยไม่เป็นอันตรายผ่านการรับชมละครโทรทัศน์ ทั้งนี้ ผลการวิจัยที่ได้ใกล้เคียงกับงานวิจัยของอัมพร จิรัฐติกร (2559) พบว่า ผู้ชมชาวเวียดนามใต้ในนครโฮจิมินห์วัยผู้ใหญ่ชื่นชอบละครโทรทัศน์ไทยเนื่องจากมีเค้าโครงเรื่องใหม่ ๆ ที่น่าตื่นเต้น หักมุม และมักมีเหตุการณ์อะไรเกิดขึ้นอยู่ตลอดเวลา รวมทั้งชื่นชอบที่มีสถานที่ใหม่ ๆ ปรากฏในละครโทรทัศน์ไทย นอกจากนี้ ผู้ชมชาวเวียดนามทั้งในกรุงฮานอยและนครโฮจิมินห์ต่างมีความเห็นว่าละครโทรทัศน์ไทยสนใจเรื่องศีลธรรมและกฎแห่งกรรมตามหลักพระพุทธศาสนาได้ดี

อย่างไรก็ตาม ผลการวิจัยด้านความต้องการองค์ประกอบละครโทรทัศน์ไทยโดยรวมที่ได้สอดคล้องกับงานวิจัยของไสลทิพย์ จารุกุมิ (2535) พบว่า ผู้ชมรับชมละครโทรทัศน์เพราะมีเนื้อเรื่องดีและสนุกสนาน มีดารานักแสดงคนโปรด มีฉากสวยงาม และตัวละครมีการแต่งกายที่งดงามเป็นเหตุผลอันดับแรก ๆ สอดคล้องกับงานวิจัยของอัมพร จิรัฐติกร (2559) พบว่า ชาวไทใหญ่ ประเทศเมียนมาชื่นชอบการรับชมละครโทรทัศน์ไทยเนื่องจากรู้สึกว่าการได้เห็นโลกภายนอก ได้เห็นบ้านเมือง การแต่งกาย และการใช้ชีวิตที่ดูทันสมัยและงดงามกว่าของพี่น้องอยู่ต่างประเทศไทยซึ่งตนเองกำลังจะเดินทางไปทำงาน ทำให้สบายใจว่าน่าจะไปปรับตัวได้ไม่ยาก หรือหากเป็นผู้ที่มีลูกหลานเดินทางเข้ามาทำมาหากินที่ประเทศไทยก็จะทำให้คนที่รออยู่ทางบ้านได้คลายความกังวลและความคิดถึงลงได้บ้าง ส่วนผู้ชมชาวกัมพูชานั้นชอบสถานที่ถ่ายทำของละครโทรทัศน์ไทยที่มีวิวทัศนียภาพสวยงามแปลกตา ทำให้รู้สึกอยากเดินทางไปท่องเที่ยวที่ประเทศไทย เช่น ไร่ชาไร่สตรอเบอร์รี่

ด้านแนวละครโทรทัศน์ไทย

ผลการวิจัยพบว่า ผู้ชมละครโทรทัศน์ไทยชาวเมียนมาในนครย่างกุ้งเพศชายและเพศหญิง ต้องการรับชมละครโทรทัศน์ไทยด้านแนวละครไม่แตกต่างกัน โดยแนวละครที่มีความต้องการสูงสุด 5 อันดับแรกจาก 15 แนว คือ แนวชีวิตรัก แนวรักโรแมนติกแนวตลกแนวเมดี้ แนวตลก แนวประวัติศาสตร์ และแนวผีตลกตามลำดับ ใกล้เคียงกับงานวิจัยของอัมพร จิรัฐติกร (2559) พบว่า เนื้อหาละครโทรทัศน์ไทยที่มีปริมาณการผลิตจำนวนมากที่สุดและยังเป็นที่ยอมรับมาตลอดในหมู่ผู้ชมชาวไทใหญ่ ประเทศเมียนมา ทั้งวัยหนุ่มสาวและวัยผู้ใหญ่คือละครแนวรัก ส่วนละครแนวจักร ๆ วงศ์ ๆ หรือละครแนวพื้นบ้านไทยซึ่งถือเป็นจุดเริ่มต้นที่ทำให้ชาวไทใหญ่รู้จักละครโทรทัศน์ไทยก็ยังคงเป็นที่ชื่นชอบและเป็นที่ยอมรับในหมู่ผู้ชมวัยเด็กที่รับชมพร้อมกับพ่อแม่และผู้ชมวัยสูงอายุชาวไทใหญ่ ซึ่งต่างก็ชอบรับชมไม่แพ้ละครแนวรักมาจนถึงปัจจุบัน ทั้งนี้ ผลการวิจัยด้านแนวละครที่ได้สอดคล้องกับงานวิจัยของวรารุณอมจิตร (2558) ซึ่งพบว่า ละครโทรทัศน์ไทยที่ผู้ชมชาวลาวในนครเวียงจันทน์นิยมรับชมคือละครแนวชิงรักหักสวาท รักโรแมนติก ตลกขบขัน และละครพื้นบ้านไทย

ผู้ชมละครโทรทัศน์ไทยชาวเมียนมาในนครย่างกุ้งมีความต้องการชมละครแนวรักมากกว่าแนวผี

ผลการวิจัยพบว่า ผู้ชมละครโทรทัศน์ไทยชาวเมียนมาในนครย่างกุ้งต้องการชมละครโทรทัศน์ไทยแนวชีวิตรักแนวรักโรแมนติกแนวตลกแนวเมดี้ แนวผีตลก และแนวผีน่ากลัวในระดับมาก แต่แนวชีวิตรักมีค่าเฉลี่ยความต้องการสูงสุดรองลงมาคือแนวรักโรแมนติกแนวเมดี้ ในขณะที่แนวผีตลกและแนวผีน่ากลัวมีค่าเฉลี่ยความต้องการรับชมในระดับที่ 5 และ 6 ตามลำดับ ไม่สอดคล้องกับผลการสำรวจเดิมใน พ.ศ. 2557 ของบริษัท ฮัน มีเดียเคิลเจอร์ จำกัด (2557, อ้างถึงในอัมพร จิรัฐติกร, 2559) พบว่า ละครโทรทัศน์ไทยแนวผีได้รับความนิยมมากกว่าละครแนวรักอย่างท่วมท้น โดยอัมพรวิเคราะห์ว่า อาจเป็นเพราะในช่วงเวลานั้น

ชาวเมียนมาทั่วไปเป็นแฟนละครแนวรักของประเทศเกาหลีใต้ซึ่งมีเนื้อหาเกี่ยวกับความรักบริสุทธิ์และคนในครอบครัวอยู่ก่อนแล้ว ในขณะที่ละครโทรทัศน์ประเภทผีสยองขวัญ และเรื่องลึกลับนั้นถูกรัฐบาลเมียนมาปิดกั้นมาโดยตลอดเนื่องจากไม่ต้องการให้ประชาชนงมงาย ดังนั้นเมื่อกฎหมายควบคุมและตรวจพิจารณาเนื้อหาสื่อฉบับเดิมของเมียนมาถูกยกเลิกในปี พ.ศ. 2555 จึงทำให้ละครโทรทัศน์แนวผีจากประเทศไทยที่มีการผลิตและออกอากาศอย่างต่อเนื่องได้เข้ามาตอบสนองความต้องการในการรับชมที่ขาดหายไปอย่างยาวนานของผู้ชมชาวเมียนมา ผู้ชมชาวเมียนมาจึงนิยมรับชมละครแนวผีและแนวสยองขวัญมากเป็นพิเศษในช่วงเวลานั้น เนื่องจากชาวเมียนมาเองก็มีวัฒนธรรม ความเชื่อ และเรื่องเล่าเกี่ยวกับผีสางและสิ่งเร้นลับไม่ต่างจากชาวไทย (นาง อินดา อู, สัมภาษณ์, 10 ธันวาคม 2559) นอกจากเหตุผลดังกล่าวแล้วผู้วิจัยพบว่าอีกเหตุผลหนึ่งอาจมาจากกระแสความโด่งดังอย่างต่อเนื่องของภาพยนตร์ผีตลกไทยเรื่อง “พี่มาก...พระโขนง” ที่เข้าฉายในโรงภาพยนตร์ของประเทศเมียนมาประมาณกลางปี พ.ศ. 2556 อาจทำให้ผู้ชมชาวเมียนมาโดยทั่วไปต่างหันมาชื่นชอบและนิยมละครโทรทัศน์ไทยแนวผีอย่างท่วมท้น ดังนั้นเมื่อบริษัท ฮัน มีเดีย คัลเจอร์ จำกัด ทำการสำรวจความนิยมแนวละครโทรทัศน์ไทยในปีถัดมาผู้ชมชาวเมียนมาจึงมอบคะแนนความนิยมให้กับละครแนวผีมากที่สุดแต่เมื่อเวลาผ่านไปหลายปี ความรู้สึกต้องการและโหยหาภาพยนตร์หรือละครโทรทัศน์แนวผีจากการถูกปิดกั้นเป็นเวลานานอาจจางหายไป ประกอบกับอาจเริ่มรู้สึกอึดอัดกับละครแนวรักของเกาหลีใต้ ผู้ชมชาวเมียนมาจึงเริ่มหันมาสนใจรับชมละครโทรทัศน์แนวรักของประเทศไทยที่มีปริมาณการผลิตและออกอากาศมากกว่าละครแนวผีก็เป็นได้ สอดคล้องกับที่อัมพร จิรัฐติกร (2559) ชี้ให้เห็นว่า ละครโทรทัศน์ไทยแนวรักยังคงเป็นเนื้อหาละครที่มีปริมาณการผลิตมากที่สุดและเป็นที่นิยมมาตลอดในหมู่ผู้ชมชาวไทยใหญ่ ประเทศเมียนมา ส่วนกระแสความนิยมละคร

โทรทัศน์เกาหลีใต้นั้นเริ่มอึดอัดและแผ่วลงในกลุ่มประเทศอาเซียน

สรุปและข้อเสนอแนะ

ผู้ชมละครโทรทัศน์ไทยชาวเมียนมาส่วนมากเป็นเพศหญิง อายุ 18-25 ปีมีการศึกษาอยู่ที่ระดับอนุปริญญา ประกอบอาชีพพนักงานบริษัทเอกชน โดยทั่วไปรับชมละครโทรทัศน์ไทยในช่วงเวลาเช้า 09.01-12.00 น. ทั้งในวันทำงานและวันหยุด ผู้ชมชาวเมียนมาต้องการชมละครโทรทัศน์ไทยแนวชีวิตรักมากเป็นอันดับ 1 ต้องการชมละครโทรทัศน์ไทยที่มีเนื้อเรื่องสัมพันธ์กับชาวเมียนมา ต้องการชมละครโทรทัศน์ไทยที่มีทั้งสุข เศร้า ตลก และแก่นเรื่องที่ทำให้ได้ขบคิด นอกจากนี้ยังต้องการดารานักแสดงนำละครโทรทัศน์ไทยที่แสดงละครได้ดีและรูปร่างหน้าตาดีมากที่สุด

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงเสนอว่าในช่วงเริ่มต้นของการบุกตลาดละครโทรทัศน์ไทยในประเทศเมียนมาควรวางแผนด้วยการจับกลุ่มเป้าหมายผู้รับชมภายใต้กรอบลักษณะทางประชากรดังที่กล่าวในข้างต้นเนื่องจากเป็นผู้ชมกลุ่มหลักของละครโทรทัศน์ไทยในประเทศเมียนมา นอกจากนี้ ผู้คัดเลือกหรือผู้ซื้อลิขสิทธิ์ละครโทรทัศน์ไทยเพื่อนำมาออกอากาศที่ประเทศเมียนมาควรเลือกละครโทรทัศน์ไทยแนวชีวิตรักมาออกอากาศเนื่องจากจะสามารถสร้างความนิยมในหมู่ผู้ชมชาวเมียนมาได้มากที่สุด และหากเป็นไปได้ควรเสนอช่วงเวลาในการออกอากาศละครโทรทัศน์ไทยเป็นช่วงเช้า เวลา 09.01-12.00 น. เนื่องจากเป็นช่วงเวลาที่มียังจำนวนผู้ชมละครโทรทัศน์ไทยมากที่สุด

สำหรับข้อเสนอแนะทางวิชาการ ผู้วิจัยเสนอว่า ในการวิจัยครั้งต่อไปควรศึกษาความต้องการชมละครโทรทัศน์ไทยของผู้ชมละครโทรทัศน์ชาวเมียนมาด้วยเทคนิคการวิเคราะห์องค์ประกอบ (Factor Analysis) เพื่อจัดกลุ่มความต้องการของผู้ชมละครโทรทัศน์ชาวเมียนมาให้ชัดเจนยิ่งขึ้น

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

- กาญจนา แก้วเทพ. (2552). *การวิเคราะห์สื่อ : แนวคิดและเทคนิค*. กรุงเทพมหานคร : ห้างหุ้นส่วนจำกัดภาพพิมพ์.
- กาญจนา แก้วเทพ. (2543). *ความเรียงว่าด้วยสตรีกับสื่อมวลชน*. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- กำจร หลุยยะพงศ์ และ สมสุข หินวิมาน. (2552). *หลอน รัก ลับสน ในหนังไทย ภาพยนตร์ไทยในรอบสามทศวรรษ (พ.ศ. 2520-2547) กรณีศึกษาตระกูลหนังผี หนังรัก และหนังยุคหลังสมัยใหม่*. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์สยาม.
- กำจร หลุยยะพงศ์. (2556). *ภาพยนตร์กับการประกอบสร้างสังคม ผู้คน ประวัติศาสตร์ และชาติ*. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- กฤษดา เกิดดี. (2543). *ประวัติศาสตร์ภาพยนตร์ : การศึกษาว่าด้วย 10 ตระกูลสำคัญ*. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์พิมพ์คำ.
- จิรวิทย์ วิไลลอย และ อัครวิน เนตรโพธิ์แก้ว. (2559). การปรับแปลงความหมายผีในละครโทรทัศน์ไทย. พระราชสิริ กุหลาบ (บรรณาธิการ). *วารสารนิเทศศาสตร์*, ปีที่ 34 (ฉบับที่ 2), หน้า 55. คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. กรุงเทพมหานคร : บริษัท 21 เซ็นจูรี จำกัด.
- ถิรนนท์ อนุวัชศิริวงศ์, จำเริญลักษณ์ ธนะวังน้อย และสุพล วิเชียรฉาย. (2542). โลกเก่า-โลกใหม่ในจินตทัศน์ของละครโทรทัศน์ไทย. ในอุบลรัตน์ ศิริยุศศักดิ์, ถิรนนท์ อนุวัชศิริวงศ์ และศุจีรา สุวีรานนท์ (บ.ก.), *จินตทัศน์ทางสังคมในภาษาลือมวลชน ศาสตร์และศิลป์แห่งการเล่าเรื่องในภาพยนตร์ ละครโทรทัศน์ มีวลิตวิดีโอ ข่าว และโฆษณา Social Imagination in Media Languages* (61-94). กรุงเทพมหานคร : โครงการสื่อสันติภาพ คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธัญญา อ่อนคง. (2553). *พฤติกรรมกรรมการชมภาพยนตร์ การเข้าร่วมและความพึงพอใจต่อกิจกรรม Starpics ฟุตฟิต For Film ของนักศึกษาในเขต กทม.* การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ส่วนหนึ่งของวิชา CM700 สาขาวิชานิเทศศาสตร์ การตลาด บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย.
- ธิตีรัตน์ อธิณยวงศกร. (2544). *พฤติกรรมกรรมการถอนตัวและการไว้วางใจของกลุ่มแม่บ้านผู้ชมละครโทรทัศน์ไทย*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นพดล อินทร์จันทร์, พุทธิ ศุภเศรษฐศิริ, วิรุณ ตั้งเจริญ และสุพล วิรุฬห์รักษ์. (2555). *ภาพยนตร์ชุดเกาหลี : กรณีศึกษากระแสคลื่นวัฒนธรรมเกาหลีในสังคมไทย*. *วารสารสถาบันวัฒนธรรมและศิลปะ (สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์)* มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, ปีที่ 14 (ฉบับที่ 27), 132-143.
- ปนัดดา ธนสถิตย์. (2531). *ละครโทรทัศน์ไทย*. คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ผนุรัตน์ โกศัย. (2545). *พฤติกรรมกรรมการรับชมและการรับรู้รายการละครโทรทัศน์ไทยของคนลาวในเวียงจันทน์*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ยุบล เบ็ญจรงค์กิจ. (2542). *การวิเคราะห์ผู้รับสาร*. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วรารุณ ธนอมจิตร. (2558). *ความสัมพันธ์ของการเปิดรับละครโทรทัศน์ไทยกับค่านิยมทางวัฒนธรรม และรูปแบบการดำเนินชีวิตของประชาชนลาวในนครหลวงเวียงจันทน์*. วิทยานิพนธ์วารสารศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาการบริหารสื่อสารมวลชน คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ไศลทิพย์ จารุภูมิ. (2535). *การศึกษาความพึงพอใจที่ได้รับจากละครโทรทัศน์*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- สัณฐิตา นุชพิทักษ์ และ กาญจนา แก้วเทพ. (2554). ความร้ายกาจของตัวละครในละครโทรทัศน์ไทย. *วารสารนิเทศศาสตร์ คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย*, ปีที่ 29 (ฉบับที่1), 138-154.
- สมชาย ศรีรักษ์. (2548). *ภาพยนตร์ไทยและบริบททางสังคม พ.ศ. 2510-2525*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุรัตน์ ตรีสุกุล. (2547). *หลักนิเทศศาสตร์*. กรุงเทพมหานคร : บริษัท สำนักพิมพ์ พ.ศ. พัฒนา.
- อภิสิทธิ์ ปุระสาชิต. (2557). *การออกแบบเรขศิลป์สำหรับภาพยนตร์ไทยตระกูลต่าง ๆ โดยใช้โทโปกราฟี่เป็นองค์ประกอบหลัก*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อัมพร จิรัฐติกร. (2559). *ละครไทยกับผู้ชมอาเซียนวัฒนธรรมศึกษาของสื่อข้ามพรมแดนในอาเซียน*. ศูนย์อาเซียนศึกษา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. เชียงใหม่ : หจก. วนิดาการพิมพ์.
- อุบลรัตน์ ศิริยุสศักดิ์. Soft Power : อำนาจสื่อและสายตาในอาเซียน. (12 พฤษภาคม, 2559) *ประชาธรรม*. สืบค้นเมื่อวันที่ 12 ธันวาคม 2559, จาก http://www.prachatham.com/article_detail.php?id=434

ภาษาอังกฤษ

- Klapper, J. T. (1960). *The Effects of Mass Communication*. (1st ed.), New York : The Free Press.
- McQuail, D. (1997). *Audience Analysis*. Thousand Oaks, Calif : Sage Publications.
- Rungnapa Kasemrat. (2009). *The Shan people's consumption of Thai "Chak Chak Wong Wong" television serials*. A thesis for the Degree of Master of Arts Program in Southeast Asian Studies, Chulalongkorn University.

สัมภาษณ์ชาวเมียนมา

- แซนด์ จอร์ ลวิน (SandiKyaw Lwin). ชาวนครย่างกุ้ง (Yangon) ประเทศเมียนมา. สัมภาษณ์, 27 กันยายน 2560.
- นาง ธันดา อู (Nang Thandar Oo). ชาวรัฐฉาน (Shan State) ประเทศเมียนมา. สัมภาษณ์, 10 ธันวาคม 2559, 23 ธันวาคม 2560 และ 24 พฤษภาคม 2561.
- ปิเย่ เพียว ไปน์ (Pyae Phyong Paing). ชาวนครย่างกุ้ง (Yangon) ประเทศเมียนมา. สัมภาษณ์, 24 พฤษภาคม 2561.
- มินตัน (Min Thant). ชาวนครย่างกุ้ง (Yangon) ประเทศเมียนมา. สัมภาษณ์, 28 มีนาคม 2561.